

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 13591

FREYDKE

Kadia Molodowsky

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

קאדיעת מאלאדאוםקי

פַּרְיָדְקָע

(צונימע אוי פֿלאגע)

אַדְרוֹיסְגַּעֲבֵן דָּוָרֶץ דִּי "לִיטָעָר אַדְרִישׁ בְּלֻעַטְעָר"
1936 נַאֲלֵשׁ

פּוֹן זַלְבֶּן וּחֵרֶב

דָּעֵד שִׁינָּעָן :

ה שׂוֹן דִּיק עַנְצָטָן, קלעצ'קון-פֿאַרְלָאנְג, וואָרְשָׁע 1926.
 גִּיְעָן שִׁיבָּעָן אַזְוּעָק, זָוּזָדִי, וּעַלְתָּה אַטְ
 נָאָרָן אַזְעָק (מעשְׁהַלְעָן), פֿאַרְלָאנְג צְעַנְטְּרָאַלְעָן שּׂוֹלְ-אַרְנוֹן
 נַוְאָצִיּוֹן, וואָרְשָׁע 1931.
 דָּזְשִׁיק עַנְאָס, פֿאַרְלָאנְג, „לִוְטוֹעָרָאַרְיוֹשׁ בְּלָעַטָּע“. 1933
 עַרְשְׁטָע אַוְיְפְּלָאָגָן: וואָרְשָׁע 1936.
 צְוּוּוֹיטָע אַוְיְפְּלָאָגָן: וואָרְשָׁע 1936.

גְּרִיּוֹת צָוָם דָּרוֹק :

אַלְעָפָעַ נְמַטְעָר צָוָם דָּעֵד זָוּזָן (סִינְדָּרְ-פֿיעָסָע אָוּן
 מעשְׁהַלְעָן).

Printed in Poland

K. Mołodowski — F R E J D K E
 (Nakład drugi)
 Nakład tyg. „L i t e r . B l e t e r “
 Druk. „Grafia“, W-wa, Nowolipki 7

פְּרִיָּדְכָה

פֶּגַעֲמָה

I

דָּרוֹדְקָע

פרידקע פיין העלדרוין,
 פיט געשוויזענעןעם קאָפ און מיט אַויליקע טרייט.
 זוי שטן זיך אוים אויף דער נאָס,
 נישט געציילט,
 נישט געהויט.
 הוועדרטער, טויזנט און טויזנטער טרייט.

פרידקע פיין העלדרוין,
 זי וואָלט געקבאנט זיין אַ געווואָנטער מאָטראָן
 אָנו פִּירָן אַ שִּׁיפָּן,
 אָנו זיין באָלעָבָּסֶם,
 שאָה היַטְּפִּיכָּע שְׂטוּתָה האָט זי.

זי וואָלט געקבאנט האָלטן אֵין האָנט אַ לונעט
 אֵין זוכָן אֵין הוֹמָל
 אַ ניעָם פְּלָאָנָעָט.
 אַזְעַלְכָּע לְיַכְטִיכָּע אָוִיגָן תָּאָט זי.

זי וואָלט געקבאנט זיין אַ בְּוּיָּעָר אֵין לאָנד
 אֵין אוִיסְמָעָטָן פְּלָדָעָר

און שיטו א פלאנט,
אועלכע שטארקע העט האט זי.

זַי האנדאלט מיט אויער,
פְּרוֹידְקָעַ מִין הַלְּחִין,
אֵיךְ זֶה אִירְעַ טָעַג, אִירְעַ שְׁעָהָן,
אֵיךְ קָעַן אִיזְרַעַ פַּעֲלָדָה,
פְּאַלְקְנוֹפְּטָמָעַ מִיט שְׁטָרָה
אוֹן פָּאַרְטָמִיק צָוָם וְהַנְּדָרָה,
אָעַן לְיוֹתָנָת אַיְן גָּעֵלָן, אַיְן כְּרִינָעָם אוֹן בְּלוּעָן.

וְעוֹגָן אָעַד רְחָאַט נִישְׁטָט אַיְינְמָאַל
פָּאַרְטָאָג בַּיְן מִין פָּעַנְסְּטָמָעָר
אַ וְוַאֲלָקָן גַּעֲהָאָנָגָעָן,
אַ טְוַנְקָעָלָעַ בְּמַאְרָעַ.
אוֹן לְעַרְמָאַנְטָאָוָוָהָאָט מִיר גַּעַשְׁוַיְשָׁקָעָט אַיְן אוֹוִישָׁר :
אוֹוִיפָּוּן מַאְרָק אָוּוִישָׁן קוֹיְשָׁלָעָר
וַיַּצְאַט דִּין תְּאַסְמָאָרָעַ.

וְעוֹגָן אַירְחָאַט נִישְׁטָט אַיְינְמָאַל
סְּאַיְן זְעַמָּם,
דוֹי פָּאַס גִּוָּט אַ רְחָפָּה.
פְּרוֹידְקָעַ, אַירְקְוִישָׁ אַוְוָה דָּעַר האַנְטָמָע,
אַירְאַרְבָּעָטָמָעַ, אַירְבְּרוּתָמָעַ, אַירְבָּרוֹתָמָעַ,
דוֹי קוֹפְּעָרָנָעַ נְרָאָשָׁנָסָמָע,
דָּאָס קוֹפְּעָרָנָעַ אַוְמָנְגָּלָסָמָע,
אוֹז עַרְקָעָז בְּהַאֲלָלָטָוָן.
זַי יַאֲגָט זַיְדָנָאָק זַיְיָ

אייבער שטיזן,
אייבער שטאל.
ווע צעריסטען זעלגען,
פֿאַטערן מירע
פּוֹן קְלִיְהָל דֵי פֿאַלְדָּן.

וועגן אויר האט נישט איזנמאָל
פארטאָג בּוּ מִין פֿעַנטְמַעַר
חָעֵר רָעֵן גַּעֲמָעָרֶת (אוֹפּ דָּעַם אַיּוֹ גַּעַר מִיסְמַעַר).
עם פֿעַנְעָן נִישְׁתְּדַעַן דָּעַם דָּצָךְ אַזְּנָן דֵי סְוִילָן
די קְוַפְּעַרְנָעַ גַּרְאַשְׁנָס בּוּ פֿרְיוֹדְקָעַן אַיּוֹ מִיסְמַעַר.

הָעָר מִיסְמַעַר אַזְוֹא !
אַט דָּעַר בְּרוֹדְיקָעַר מִיסְמַעַר
וּאַסְמַיְתְּ בְּרִירְשָׂה פּוֹן טָאַטָּן צָו קוֹנְדָעָר,
וּאַסְמַקְעָן נִישְׁתְּפָאָרְדָעָן דֵי לְעַבְעָר אַיּוֹ דָאָזָן
מִיט הַילְעַטְרָנָעַ שִׁינְדְּלָעַן.

הָעָר מִיסְמַעַר אַזְוֹא !
וּאַסְמַיְתְּ אַיּוֹ עַהְגַּע אָזְוַי וּוּי אַחֲרַץ.
אַיּוֹ קְעַשְׁעַנְעָם, וּוּיְפָעַרְשָׁעַ מְאַנְסְּפָוְלָשָׁעַ, לְאַלְמָעַן,
וּאַסְמַעְנְדָעַט אַזְנָן לִינְטָן, וּוּי אַלְאַסְטָן,
זוּ דֵי לְאַטְמָעַ דֵי גַּעַלְעָן אַיּוֹ מִיטְלָאַטְמָאָה.

הָעָר מִיסְמַעַר אַזְוֹא !
אַט-הָדִי אַרְזָמָעַ טָאָרְבָּעַ פּוֹן וִידְיָוָן מְאַרְחָן,
אַיּוֹ צִימַעְדִּיקָעַ, גַּעַלְעָן, שָׁוּוֹנְדוּזְוִיכְטִיקָעַ פִּיגְגָּעָה,

ס'זענען טאטשאמעס מיט לויים, ס'זענען היילצעערנע קלענער,
ס'זענען אייזערנע שטאגבעס שעווין פוויזנט מאָל ווינער,
שווין פוויזנט מאָל פרינגער.

העד מײַסטער אָזוואָ!
די טאָרבע פון אַומְנְגָּלִית,
די טאָרבע פון סְמָם,
עם שטיוּען די בעמְבָּאָס שטענדיך פֿאָרְלְנִיְפֿטְשָׁע,
פֿאָרְלְפֿאָקְטָּע אָוִוָּפָּע לְוִיפָּן לְעֶבֶר הֵוִם.

II

די מַטְעָלִיּוֹן גִּידְעָרִיךְ

די מַפְעָלִיּוֹן גִּידְעָרִיךְ אַיְבָּרָן קָאָפֶן,
 הָאָס פָּעָנְסְטָעֵר קְרוּם (וּוּ אַיְן אַ טְעָמָנְדָעֵק אֲרָאַצְיָעַ),
 רַעַמְפָּחָנְדָטָטָס אַ בִּילָּר, (חָאַזְהָאַ).
 גַּעַפְוִיפְטָט מַסְתָּחָמוֹ אַוְיָף אַ לְּיוֹצְמָאַצְיָעַ,
 אַ קְוַנְדָּעַרְפָּעַטָּל מִיטָּא הַוִּיכָּן שְׁעָנִיקָּן,
 אַ בְּוַכְּעַרְפָּאַלְיָעַ, "טוּבָה דַּעַר מִילְבָּקָעַר" אָוּן, "פָּעַנְעָס",
 אַ וּזְאַסְעַרְלִירָאַן.

אַ שְׁעַנְקָלְפָּטָרָן בְּרוּוּט אָוּן פָּאָרָן גַּעַפְעָם,
 אָוּן פְּרוּדְקָע, די באַלְעָבָאַכְטָן, גַּעַשְׂוִירָן וּוּ אַ יְינָאָל,
 מִיטָּא יְינְגָלְעָרְיוֹשָׁן זְשָׁעַטָּט.

— די הַעַנְטָה, דָּאָס וּעַטָּן וּוּעַטָּלָעַס — זְאָגָט זִי —
 אָוּן דַּעַר קָאָפֶן דַּעַר דַּוְרָעָר,
 אַ שָּׁאָר, עַמְּ אָוּן קְיוּן שִׁיף גַּיְשָׁטָא,
 דַּעַר יְם אַיְן אַטְזָרְיוּ בְּוּרָעָ.

אָוּן יְינְגָלְעָרְיוֹשָׁה שָׁאָרָט זִי אַרְוִיָּף די חָאָר מִיטָּא בִּיהְדָּעָה הַעַנְטָה,
 אַיְרָדְיְונָעָר שָׁאָטָוּן
 טָוּט אַ טָּאָנִי, אַ הוּוּרָע זַוְּרָ, אַ פָּאָל
 אַוְיָף בְּלָוִיעָ נִידְעָרִיקָע וּוּעַנְטָה,
 צְעַפְרָעַכְטָזִיךְ אַוְיָף דְּרוּי שְׁטָיְגָן,
 עַמְּ זַאָרָט די סְקָרְיְוָעַנְדִּיקָעָט מִיר —

(די טיר זיננט אוים און אַפְּנָעָהָקְטָן נִגְנוֹן,
אַ שְׁוֹעָצָן מַארְשָׁ, אַ זִּיפְּזָן אַ שְׁוֹאָבָן,
בַּיְמָם עֲפָעָנָן אָוֹן בַּיְמָם פְּאַרְמָאָכָן.)
דַּעֲרַנְאָךְ דַּעֲרַ חַיְּתָ מִיטָּ שְׁפָאַכְּשָׁע אָוֹן פְּרוּעָ שְׁטִיחָנָשָׁר,
הַעֲרָנָאָךְ דַּעֲרַ מַוְיֵּעָר אָוֹן דִּי נָאָם — —
דַּעֲרַ נָאָם — דַּעֲרַ בָּאוּוּעָטָר דַּעֲרַ יְיָדִישָׁעָר יָאָרְזָה,
אַ פִּינְסְּטוּרְנִישׁ —
אַיְדָאָן פְּאָרָ אַוְרָ קִיְּוָן וּוּעָרָטָר נִישָּׁט גַּעֲפִינָּן,
חַעֲרַ פְּוַיְשׁ — מִיטָּ אַוְיָעָר,
סְּנָאָפֶל,
אָוֹן צִיטְרִינָן,
אַ פִּינְסְּטוּרְנִישׁ, אַיְדָאָן פְּאָרָ זַיִּי סִיּוֹן וּוּעָרָטָר נִישָּׁט גַּעֲפִינָּן,
אַיְן אַ צְּנָמָטָר מַאְמָשָׁר וִידָּאַ נִיְּמָאָשָׁן,
הַאָם חַעְלָ כְּרִיְּפָעָט, שְׁנָאָלָט.
אַ פִּינְסְּטוּרְנִישׁ —
אַ נָּמָ... דִּי זָוָן אַ נָּמָ — —
חַאָט אַוְיָסְגַּעַשָּׁאָטָן דָּא אַ צְּוַיְשׁ מִיטָּ גַּאֲלָה.

III

דער קוויש

זעלם פארטאגן קלאפט ורייהקע שוין מיט הארטע שקרחבטס
אויפֿן טראטואָר.

די יונגעערוישע האָר צענשאָמן.
אַ פּוֹפְּצִיךְ שטָאֵל שוֹוִיַּה דָּרְבָּנוּלְאָפָּן,
אַ פִּינְעָט : אָפָּן אוּוּבָּנְעָמְרוּאָטָן.
דעָר קוֹוַשׂ מִיט אַוְוָעֶר צָוְנָהָרִיקָט צָוָם דָּרָךְ.
ריְוָעָלָע אַיְוָן שְׁוֹוִין מִתְּמָאָ אַוְיְגָעָשְׁתָּאָנָעָן,
ニיכְעַרְגָּעָר, נְכְעַרְגָּיָר.
דוּ עַלְבּוֹוִין זְעַנְעָן אַפְּמַעְפְּרַעַנְט אָוָן שָׁאָרָה.
— מעָן דָּאָרָף אַוְוָעָטְמָרָאָן דָּעַם מַאְרִימָאָנְטָעָר פִּינְעָלָע דָּעַם חָוָב,
מעָן דָּאָרָף, מעָן דָּאָרָף.

דעָר מַאְרִימָאָנְטָעָר פִּינְעָלָע הוֹאָט אַ פּוֹלָע בָּאָהָר מִיט זָהָר.
איַוְ פְּאָרָן דָּאָוּנוּן זָאָרָגְטָה עַר סְתָמָ פְּאָרָן,
אוֹן נָאָבָן דָּאָוּנוּן — פְּאָר זְיוּן קְרָאָם פָּוּן מַיְלְכִיסָּמָ אָוָן פָּוּן אַיְעָר.
— מעָן קָעָן נִישְׁטָה קִיְּנָעָם, זָאָגָם עָר, אַנְטְּרוּוּעָן אַוְיָפְּ בָּאָרָגְ,
וּוְיָלְ רְאָוּשִׁית חֲבָמָה הָאָט וְאָט בָּאָשָׁאָפָּן די מַטְבָּעָן.
אוֹן פִּינְעָלָע דָּעַר מַאְרִימָאָנְטָעָר הוַיְנְקָטְצָו אָוָן רְעַדְתָּ בְּכָבוֹרִיךְ
אוֹן מִיט פְּאָדוּיָּט
(כָּאָטֶשׁ פְּיוֹחָן פִּים הָאָט עַד אַיְנְגָאנְצָן גְּלִיבָּע, פּוֹמָט דָּא צְוָעָעָבָן),

ער היינקעט אויס אוחבה צום וואלאמונען רפויו,
וואס נייט אביסל מיט א זיט).
רערט ער אוויאון זיין באחד
פאטאקסעועט אויס ווארט בוי ווארט.
— אויער — זאנט ער — אויז אן אוירעלער פראדוקט,
און סיין וועקסל קענטמו אוות קיין אווי נישט שרוייפן,
עס שטייט אין פסוק —
שמור נפשה — דו זאלקט קיין קפצן חס/חלילה נישט פארפלוייפן,
ער זאנט א ווארט און ברומט,
און צילט א קאסטן נאך א קאסטן,
און רעדט פאממעלעך,
אכט מל צויליב גאנזות,
אכט מל צויליב אומטמען.
— א הונדרטער — זאנט ער — אויז סיינו קפצן
דעער עיקר אויז נאך אטראנדער א סליינער גראשן —
האטלט פינייעלע צויאטמען מוט זיין באחד
א לאנגע חקיידיקע דרישא :
אויז וויל טאקע, או עס פארמאכט זיך נישט די טיר,
און סאייז דאס שופלאדליך מיט קלינגעטלט אונגעשאטן,
און נישט די גראבעערע מטבע אויז דער עיקר,
נאך מאקע דאס גראשעלע דער קטן.
און פינייעלע דער מאידמאנטער צוילט די גראשען
נאך פאוזונדר אויז באזונדרה,
וויקלט זוי אויז לאנגע רעהלעך,
א הונדרט נאך א חונדרט,
ליונט זוי וויס ספרית וויהלעך אויז דוי,
און סאייז זיין באחד צופריהן :
— אלע קיין עזנ-חרע קומט עם פונס אי.

פְּרִוּדְקָעַ פָּאָרְקָוּרָעָוֹעַט אַיְן רָאָגַן.
עַם טְרָאָגֶט זִיךְ אֲנְטָלְעָנוּ יְוָנָגָעַ פִּים אַ פָּעָרְטָעַר שְׁטָאָקַ
עַם מְיוֹדֵן זִיךְ דִּי שְׁטִינְגַּן.
די נְאָלְדָּקָאָרָנָאָוּעַ מְוֹטוֹן קְלִיּוּנָם גְּוּדָרָעַלְ פָּאָטָרָאָכָט די אַיְועָרַ לְאָנָגַן,
טְלִיךְ אַיְנָעָוְוִינִיק זָאָל וְאָרָטַ עַפְעָמַ לְיָגָן,
יעַהָעַם אַיְיָ נְוָטַ זַו אַ לְוָבָט אֲנְטָקָעַן פָּעָנְסָמָעַר פָּאָרָן שְׁיָיַן
אוֹן סְמָוְמָלָט דָאָס קְלִיּוּנָגַן גְּוּדָרָעַלְ —
— וּוֹעַר וּוֹיְסָטַ, מְעַן קָאָן דָאָךְ אַיְנָעָוְוִינִיק נִישְׁתַּחַטְאָרְיוֹן.

פְּיִי פְּרִוּדְקָעַן פָּאָלְגָּזָן דִּי זְוִיעָטַ.
עַם אַיְזָה דָעַר קְוִישַׁ נְאָךְ שְׁוֹחָנְלָעַד, נְאָךְ גַּיְן אַיְזָה גַּיְן.
עַם צִוְּתָעָרוֹן אֲבִוָּסָל שְׁוִין דִּי סְנִיעָן.
אוֹן אַיְזָה קָאָפְ אִיבָּעָרַן בְּרָעַם
פְּלִיטַט זַו אַ מְוָדָעַ לְיְהָוִקִּוִּיטַ
אַן אַיְוָנָעָלְקָשָׁנָטַن פָּאָרָקָלָעַם.

הַיְ שְׁטָאָקָעַן צְיוּן זִיךְ אַרְוִוִּיתַ,
די שְׁטִינְגַּן הַוְיָדָעַן זִיךְ.
הַיְ לְעַצְמָאָטַ טִירַ, דָאָס דְּאָמְעָלָעַ מִיטַּ דִּי גְּעַשְׁמִינְקָטָעַ לְיָוָפַן,
זַו וּוֹעַטַּ דִּי אַיְועָרַ אַוְוָף דִּי חָנָטַ.
הַיְ וּוֹעַרְמָשַׁר לְיָוָפַן, פָּעָרְלָשַׁן זִיךְ אַיְזָה שְׁיָטַן :
— זַו אַלְיוֹן —
זַו אַיְזָה אַ דְּעַמְּאָקְרָאָטָלָעַ
זַו אַחְרָפָעַט מְעַרְעָרַ, זַו דִּי דְּוָנָמָטַ.
וּעַן נִישְׁתַּחַטְאָסַדְוּן, דִּי זְוִילָעַ, דִּי קְיָמְדָרָעַ אַוְן דָּשָׂרָמָן
(אוֹן זַיְן קְוַלְמָטוֹרַ אַרְבָּעַטַּ פָּאָרַ בְּרִוְיָטַע מַאֲסָן)
וּוֹאָלָטַ זַו אַזְוָעָנְגָעָנְעָאָרָן זַוְכָּן אַ פְּאָרְדִּינְסָטַ.
זַו וּוֹיְסָטַ, וּוֹאָסַדְיָסָט אַזְוָעָמָתַ
אוֹן שְׁאָנָעָוּטַ חָעַם אַרְבָּעַטָּרָם פָּאָרָיוֹן.

זו לאזוט איד דינטט אמיזעל צוועי טאל א זואד אין קאשטעסאל גיין.
(ו) פְּרוּוֹת דַּי אִוּרֶר מִיט דַּי צִיּוֹן).

— מײַן יָאַשְׁקָע — זָאנְטַ זַי — מֵוֹן הַאֲפָנָן אִוּרֶר גַּלְיוֹד פֿוֹן דַּעַת חָנוֹן
צָוְלִיב אַיִם, שְׂוִוִּימָט אַ שְׁלִיעִינְדָּל בַּיִּסְרָר אַיִם וּוְאַנְגָּשׁ שְׁטַעְנְדִּיכִים,
צָוְלִיב אַיִם קוֹיָפַ אַיךְ קְיֻונַּ פְּלוּיַּשׁ נִישְׁטָם.

נָאָר אַיךְ שְׁעַבְתָּ אַן עַנְדרִיךְ.

וַיְיַזְרֵר, צַו זְיַתְּנָעַ צָאָרָן, אַיִם צַו גַּעֲזָוָנָט,
איַז שְׁוִין גַּעֲזָוָן אַ מִיטְנָלִיךְ אַיִם, (קְלִינְגָּעָם בּוֹנְדָּ),
וַיְיַזְרֵר פְּנַכְּבָעָנָן אַיִם וּוְאַלְדָּר אַוְן הַעֲרוֹן וַיְיַזְרֵר חַדְרָה נְאַסְקָע
חַעְרָצִילָט פֿוֹן בּוֹנְטָן אַוְן פֿוֹן, סְאַפְּרִיעַ פְּעַרְאָוָסְקִי,
מִוְתַּסְאַמְעַטְעָנָן פְּינְכָּלָר גַּטְוַי זַי דַּי אִוּרֶר אַ צַּוְיָּוָן,
דַּעַם טַאַשׁ אַ גַּלְעָם.

עַס שְׁאָרָת נִשְׁטָם — שְׁמוֹיכְלָעַן דַּי גַּעַשְׁמִינְגְּקָטָע לְיָפָן —
עַס שְׁאָרָת נִשְׁטָם —
עַדְהַיּוֹם נָאָךְ הַעֲנָגָט קָאָרְלָ מַאְרָקָם בַּיִּ אַיךְ אִוְפָעָרָן בְּעָט.
פְּרִוְיְדָקָעַן בְּרִיטַמְּ דַוְרָךְ אַ קְלָעָם.
עַפְעָם בְּרַעְנָנְדָרִיקָם אַוְן שְׁטָאַרָּקָם.
מַעַר פְּעַלְתַּמְּ דָא נִשְׁטָם — טְרַאַכְטַמְּ זַי — וַיְיַזְרֵר קָאָרְלָ מַאְרָקָם.

דַּי שְׁטִינָן חַוִּידָעַן זַי.
דַּי שְׁטִינָן שְׁלִיעִידָעַן אַרְאָפְּ.
דַּעַר קְוֹשַׁ אַוְן לְיָדִיךְ,

סְטָאָפְּ.

אֲהַיִם קָעְלוּמָעַן, זַעַט פְּרִוְיְדָקָע אַוְיָטָן טַוַּש פְּאַטְרָן.
אַ פְּרַאַטְאָסָקָאָ. סְאַוְן זִיבָן גַּיְהָן.
וַיְיַזְרֵר בְּלִוְיפְּטַמְּ דַעַם קָאָפְּ אַרְאָפְּנָעָלָאָזָט אַ וּוּלָעַ.
— שְׁוִין אַוְיְסְפָּרְוּוּכְעָרָט דַיְוָלָט שִׁיכְלָעַד.

טישוין זודער באיזוועס לוייטן די מוייזאילע.
וי רעדט עפעם צו זיך אליאוין,
די ווערטער ווערטן שטילען, הארפער.
— ס'או יונע עספום, אנטז זי, ווי דארט בוי נחמן פארבער (*)
די לוייטן פריזהמעס זונען קראומלען, שמאל,
וי אנט עפעם אוינטאנן אין א קול.

(*) נחמן פארבער — אין בערגלאוט „בײַם דזיעפערטוּן“

IV.

בָּיוֹ פְּשָׁעַנִּיכָּן אֵין וּזְאָרֶשֶׁת אַת

פָּאָרוּוּם, פָּאָרוּוּם — רְיוֹ יָאָרֶן יָאָמָן וַיַּד נָאָר קִוְּלַעֲמַדְקָעָר זָוָן,
נָאָר דָּוִישׁ פָּוּן רָעָגָן, נָאָר גָּעוֹרְקָר פָּוּן בָּלוּם.

פָּאָרוּוּם — עַם טְרִיבְּגַט דָּאָס גְּרִינְגָּעָר דָּאָה,
דָּעָר וּוִינְטָן, וּוָאָס גְּלָעָט, דָּעָר הָוְנָגָעָר, וּוָאָס פָּאָרְדָּאָט.

דָּעָר טָאגָן, וּוָאָס קְוָמָט מָוֵט קָאָלְטָעָר, דָּרָעָנְדִּיקָעָר סָעָל
אוֹיָף דָּאָר אָוָן וּחְצִירָעְמָקִימָיט, אוֹיָף בָּעָט אָוָן שָׁוּעוּלָן.

פָּאָרוּוּם, פָּאָרוּוּם מִוּט יְוָנָגָעָר פָּוּם,
מִוּט אָלְטָעָר, מִוּט חָשְׁוּמָאָטִישָׁע אָוָן מִוּדָע,
אָוָן מָאָרְשָׁן נָאָר זָוָן, אָוָן גָּאנְגָן נָאָר בְּרוּיטָן, נָאָר רָעָגָן אָוָן נָאָר לִיפָּעָן.

פָּאָרוּוּם.

סְאָיוֹן צְוּוֹי אָהָלְכָעָר יָאָר כְּמַעַט,
זִוְּנָט פְּרִוְּדָקָעָר הָאָט גְּעָרְבָּעָט בְּיוֹ פְּשָׁעַנִּיכָּן אֵין וּחְאָרְשָׁטָאָט.
אָוָן דָּעָר בָּאָלְעָבָאָס, פְּשָׁעַנִּיכָּן, אָצְיוֹנוֹסָט אָוָן אָהָלְמָוָת,
אָהָלְיְוָעָנָר אָשְׁפָעָנְדִּיקָעָר פָּוּן „חָשְׁלָה“,
אָהָלְמָאָקְרָאָט —
הָאָט לִיְּבָרְכָעָט אָפְּסָקָן וְאָמָן אָוָן אָפְּשָׁטָן.
— אָוָן רְיוֹ מַאְשִׁינְעָרָקָע — אָגָּט עָר — פָּאָרְשָׁטְיוּת נִישְׁתָּחָרְשִׁוּרִים.

א געטעלע מזוז האבן דזו,
מווע שמעירירין.

ווער דערט א קאנשענצע — — — און בי שוינדליך קאנצריין און שייז
אייז נראוד דאסם קאנשענצע אויף צוווי א דזאלפֿן סאנטימעטער קורץ.
געהערט ?

און בי פושעניצאן ווערט
איין אויג אביסל שיטילדיך און קלענער,
און ביזער אונגן פיקון זיך, וווע הענער.

נאָר פָּאנְטִיש אַיּוֹ גַּעֲוֹעֵן אַ גַּעֲטָעֵר טָאגּ,
(ס' האָט יעדערער דערקענט)
ס' פְּלָעָגֶט אַנְקָוּמָעַן אַ פְּשָׁעָקָעַ פָּוּן מִיחְנָעָן,
דעָם פָּאָטָאָוּיְצָעַר פְּרָאָקְרוּעָן,
פְּשָׁעָנִיאַצָּא פְּלָעָגֶט דֻּעָמָאָלֶט אַרְיוֹנִיכָּאָפָּן אַ קָּעָרֶטֶן, אַבְּיִסְלָל שְׁלָאָפָּן,
איין דער שעַקְר אַ קְרִיְגָן טָאָן זָוֵד מִיט פְּלוֹאָפָּן.
אַחֲרָהָעַם אַיּוֹ מִיט זַיִן רַוְתְּנִוָּת אַינְגָּאָנָּצָן נִישְׁתְּמַעְתָּם.
געהערט ?

יעַדְן זַעַנְעַן טָאָקָעַ אַן עַמְּדָהְבָּיְהָוָת,
פְּוֹנְדָּעָסְטוּהָעָן אַיּוֹ קָוְדְּמִיכָּל דָּאסְטִיכָּל לְאָנָּר, וֵי דִוְרָה,
דֵּעַר חָמֵר אַיּוֹ אַוְיד אַן עַילְר — מַזְזָעָן:
און אַוְיב אַיּוֹ פְּלָעָלָר רַוְדְּשָׁרָט זַיךְ,
וּוְעַט לְוַכְּטִיש זַיִן מִזְיָּא אַיּוֹ דֵי הַוִּיכָּע שְׁטָאָקָן.

דֵּעַר טָלְלָעָר הַוְּרָעָט,
מַעַן חָעָרָט וֵי נַאֲדָלָעַן צִיקָּן, צַאָקָהָן, פְּזָאָן,
און דֵי מַאֲשִׁינָּעַן שְׁטָאָפָּן, שְׁוֹפָּן, יַאֲגָּן אַיּוֹ גַּעַלְאָטָה
אוֹ שְׁוַיְינְדֶּלֶקָּאָנְצָרָיָי צְעַזְעָנָט זָוֵד פְּלָחָזִים :
„גַּעַנוֹגָ צַוְּזַיְן אַ שְׁקָפָאָט“

די לאָרְזִימִידַלְעֵךְ שלְוִוֶּן לְעַכְלָעֵךְ, בַּיּוֹסֶן שְׁנַעַל דַּי פָּאָרוּם,
די בלְאַנְדָּע בְּרוּמְט אַ לְוָדֶל, ,,פָּוָן חֹוָה אָוָן פָּוָן אֲדָם.”
אַ פְּרַעַסְ-אַיוֹן הָאָט וַיֵּדְעַשְׂיָפָעַט וַיַּדְעַשְׂיָפָעַט
עַטְמָאָן אַ חַוִּיסֶן כְּלֹוֶת אָוָן וַיַּדְעַשְׂיָפָעַט מָוֶת אַ פָּאָרָעַ,
אוֹן זַיְבָּן פְּרַעַסְ-לְעֵךְ יַאֲגָּנוּ נַאֲרָן אוֹן זַוְנָעָן אַוְנָטָעָר :
מַאְרַצְ-אַצְרוֹאָרָע .
כַּאְרַצְ-אַצְרוֹאָרָע .

פְּרַיְוִיךְעַ, דַּי וַיְלַנְּרַקְעַ, צִיקְ-צַאָקָעַט מִיטַּהַרְשָׁרַעַ,
די אַלְטָעַ פְּעַסְלַהַהַסְטַה אַבְּיָסַל אַוְנָטָעָר — סְכֻעַ אָוָן קְכֻעַ,
שָׁוֹן אַ וַיַּדְעַשְׂיָפָעַט, וַיַּדְעַשְׂיָפָעַט אַלְעַזְדַּי מַאְשָׁיַן .
בַּיַּחַנְדְּלַעַרְןַן נַעֲוָעַן, בַּיַּעֲבָמַן אָזְן אַיְצָטָעַר בַּיַּפְּשַׁעַנְיַעַצְעַן,
(עַם מַעַג אַיַן זַיִן — זַאנַט זַי — אַיַן אַלְעַכְעַן אַרְיַין אַ פְּרַאָר).
אַיְצָטַהַהַט וַיַּדְעַשְׂיָפָעַט אַפְּיָלוּ מִיטַּהַרְשָׁרַעַ פָּאָרָן לְאָרָן,
פָּאָרָן אַיְוּבְּעַרְשְׁטַיְבָּלַן מָוֶת דַּי צְעוֹנִיגְטָעַ שְׁמִינִיגַן,
אוֹן בְּזִוְשְׁמַעַט דַּי מַאְשָׁיַן, וַיַּדְעַשְׂיָפָעַט הַאַרְבָּפְסְטִיקָה הַוְּנַעֲנַדְרִיכָעַ פְּלִוְגַן .
עַם מַאְטָעַרְתַּזְיַי, וַיַּדְעַשְׂיָפָעַט דַּי שְׁרַחְלָעַן יַאֲלַנְדָּעַן יַאֲכָטַהַזְיַי מִיטַּהַרְשָׁרַעַן,
אַיַן פְּעַסְלַן גַּוְתַּה אִיר מָוֶת אַלְעַגְעַן פְּיַונְגַעַן אַיְבָעַרְדָּעַן דַּעַר נַאֲזַן אַ שָּׁאָר,
שְׁנַעַלְעַרְדָּעַן, שְׁרַחְלָעַן, דַּוְסְטַטְרִינְגַן אַ מַעְדָּל :
,,פְּשַׁעַנְיַעַצְעַם גַּחְעַסְטָעַר נַאֲרָן.”

דַּעַר קְעַלְעַר הַוְּדָעַט .
מַעַן הַעֲרַת וַיַּדְעַשְׂיָפָעַט נַאֲדַלְעַן צִיּוֹן, צַאָקָן, פּוֹצָן,
אוֹן דַּי מַאְשִׁינָעַם שְׁמַעְפָּוָן, שַׂיְבָּן, יַאֲגָּנוּן גַּעֲפָבָטָן.
אוֹן שָׁרָן, פְּשַׁעַנְיַעַצְעַם, צַעֲקוּרַעַמְאָט זַיְדָלְעַזְיָים :
— אַיְ שְׁלַעַכְתָּם, אַיְ שְׁלַעַכְתָּם, אַיְ שְׁלַעַכְתָּם ...
פְּרַיְוִיךְעַן דַּי דַּעַלְעַאַטְסָעַן וּוּעַט דַּאַס גַּעַשְׁעַט אִים רַוְאַיְנָרָן,

ס/האמ אַפְּגָעִישִׁקְטַּת אַ הַאֲלֵפַן מַדְאַנְסְּפְּאָרֶט שִׁירְעָן
 דער פַּוֹּזָנְגָּרְטַּרְקְּרָעְנְטַּפְּאָפְּגָעְרָנְעַ
 דו קַשְׁעַנְגָּטַּמְּ — עַרְיוֹפְּטַּעְרַ — זַעַנְעַן גַּרְיוֹסְעַ, וְוּ בְּפַּאְרַ זַעַלְמָנְהַר,
 זַ, אָזַן שִׁינְגָּל אַוְיד חַאתְ קְרוּם גַּעַשְׁטַעַלְטַמְּ דַּי קַעַלְגָּרְעַ.
 פַּשְׁעַנְיִצְאַז וַיְפַצְּטַמְּ, דַּי לְיַפְּן אַגְּנַבְּלָאַזְן וְוּ צַוְוַיְ אַונְגָּרְיוֹשְׁעַ מְלוֹיְמָעַן,
 — אַזְעַלְכַּעְבַּע פִּיטְעַרְעַ פַּאְדִּינְסְּטַן, אַזְעַלְכַּעְבַּע זַוְיְכַע לְיוֹנְעַן — — —
 עַר זַיְוַת צַוְוַיְ דַּי וַוְעַרְטַר אָזַן עַר זַוְפְּטַמְּ,
 פְּלַיְיךְ אַוְיְפַט דַּעַר נַאֲסַמְּ אַזְמַעְנְדִּיקְשַׁר דַּעַן טַרְיפְּטַמְּ.
 — אַזְלַעְתְּקַעְטַמְּ דַּאְרוֹחַ מְעַן גַּאֲרַ, וְוּאַסְטַוְיַגְן דַּי פַּאְרָאַדְעַטְמַ ?
 אָזַן שְׁמַאְרַק אִין כַּעַם נַעַמְתַּע עַר זַיְד לְיוֹנְעַן
 קַלְיוֹזְנְעַרְמַס, „אַנְשִׁיּוֹת זִוְהָוָת“

נַאֲר פְּרִוְיְמִיךְ פָּאַרְן אַוְיְסְצָאַלְן אַיְוּ דְּאַס נַעַוְעַן אַז וַוְאַלְקַן,
 נַיְשַׁט קִיְּן בַּאֲלַעַבְאַס.
 דַּשְּׂרַ קַאְפַט אַרְאַפְּגַעַזְנוֹנְקַעַן,
 דַּי בְּרַילְן אַוְיְפַט דַּעַר נַאֲגַן.
 אָז „זַחְלָהָה“, אָז אַ פְּסַוק, אָז אַ פְּשַׁט,
 פַּאְדוֹזְוַקְלַט אִין גַּרְוַיְעַן אַפְּגַעַזְיְבַעַנְעַם כַּחְלָאַט.
 פְּרִיְטִיךְ צָוְמַ אַוְיְסְצָאַלְן הוֹבְטַמְּ אָז דַּי קַאְסַע קְרֻעְבַּצְן
 אָזַן דַּעַר שַׁוְפְּלָאַד שַׁפְּלוֹן.
 אָזַן סְחַרְבַּן אִין צַו סְקִרְבַּעַן אָזַן וְוּ פַּאְרִקְלִילְטַע הוֹסְטַן אַלְעַ שְׁטוֹלָן.
 פַּשְׁעַנְיִצְאַז וַיְצַטְמַ, דַּעַר שַׁוְפְּלָאַד אַיְזַהְלָבְ אַפְּוֹן,
 אָזַן סְחַאַכְטַמְּ, דַּעַר שַׁוְפְּלָאַד טְבַאַלְדַּר צַעַרְעַדְן זַוְד :
 נַיְשַׁטָּא אַוְיְפַט וְוּאַסְטַוְיַגְן צַוְהָאַפְּן, נַיְשַׁטָּא אַוְיְפַט וְוּאַסְטַוְיַגְן צַוְהָאַפְּן.
 פַּשְׁעַנְיִצְאַז וַעֲנַנְטַז זַיְד מִיטַּמְ יְהָזֵן פִּינְגְּשַׁר, יְאָזַן מִיטַּמְ יְהָזֵן צַוְהָיַע.
 פַּאְמַעְלָעַךְ נַעַמְתַע עַר מִיטַּמְ דַּי פִּינְגְּשַׁר יְعַדְעַ אַיְגְּנַצְיַע מַטְבַּע,
 אַגְּמַעְלָעַךְ גַּוְטַע עַר זַיְד זַיְד אַשְׁאַר פָּוָן זַיְד אַוְועָס,
 אָזַן צַימַט צַוְרִיךְ אַז וַיְיַלְעַל צָוְמַ בַּאֲטְרָאַכְטַמְּ,

דאסט אפ די צענער-גולדן, די יהסנים, או דער וואנט,
 אוּן ניט אווועק דערינאָך פון האנט צו האנט.
 אַוּועקענעבען — זאנַן זיינע פֿינְגֶר, אוּ פֿאָהָטָלִין,
 אַוּועקענעבען אַ צַעֲטְשָׁרְל, ווועט עס צַוְרִיךְ נִישְׁתְּ קָומָעַן,
 אוּן סְמִכְרִיבְעַט אוּן פְּהָסְטַט זַיְן בְּעַנְקֵל : צַוְגָּעַנוֹמוֹשָׁן, צַוְגָּעַנוֹמוֹשָׁן.
 אוּן שִׁינְהָלְטָאָרוּי הָאָט פְּרִוְיטִיךְ לִיב אַ שְׁפָאָס מָאָן מִיטָּן פָּאָלָעָבָּאָס.
 זַי נִיט אַ פְּינְטָל מִיטָּן דַּי אָוָגֶן, אַ שָּׁאָר דַּי נָאו —
 — שְׂוִין צִוְּיטָן צַוְיְילָן שְׁנָעַלְעָר, פָּאָן פְּשָׁעַנְיָצָאָט,
 דַּי גִּילְדָּמָן זַעַנְעָן סִי זַוְּ סִי, ווּ קִילְעַבְּרִיקָעַ רַעֲדָר — —
 — גַּעַלְתָּהָאָט לִיב אַ חַשְּׁבָּוּן — פְּרוֹמָט פְּשָׁעַנְיָצָאָט,
 אוּן טְוַנְקָט פְּאָמָעַלְעָר אוּן דַּי פְּעַחְרָר.

אַ זְוּמָעַרְדִּיקָעַר טָאג, דַּי חַוִּין, אוּן סָאמָע פְּלַאָטָעָר.
 דַּי נִוְטָעַרְקָעָם זַעַנְעָן טְשָׁוּעָן אַוְיסְגַּעַבְּלִיכְט, פְּאָרָהָטָאָטָעָרָת.
 בַּיּוּ פְּעַסְלָעָן הָאָט זַוְּ גְּרָאָד צַעֲשְׁפִּילָטָן חַעַר לְוַנְגָּעַזְפְּלָעָר.
 קוּמָט אַוְינְמָאָל דַּי פְּשָׁעַנְיָצְבָּעָ אַרְאָט אַיְן קָעְלָהָר.
 דָּאָס פְּלַוְוָעָ קְלִיּוֹר מִיטָּן וְלַעֲבָרְנָעָם גַּאֲלוֹן,
 חַאָטָם שְׁטָרָאָלְן מִוְּתָגְעַרְהָאָכָּט בֵּין דְּרוֹוִמְגָנְדָּעָה זָוָן.
 אַרְיוֹנָגְעַקְוּמָעָן, סְאָפָעָט זַי זַיְךְ אַפְּ, אוּן סְמִפְּעָן אַוְרָעָ קְנָאָפְּלָיָה
 אַיְינָס אוּן צָוְוִיָּה, אוּן אַיְינָס אוּן צָוְוִיָּה.
 זַי קוּמָט זַיְךְ אָסָם, גַּוְיִטְצָאָן צַוְ שִׁינְהָלְטָאָרוּי :
 — קָאָכָּאָן יְעָן, זַאָקָט יְעָן, בְּגַעַט אַיְינָעָן, מַיְוָן דִּינְסְטָמְזָדָל צַו אַלְדוֹעָ שְׁלָעָה,
 אוּן עַרְגָּעַזְזָוּ אַוְועָם,
 אוּן אַיְךְ מָוּ אַפְּנָעַמָּעָן אַ וְלַאֲסָקָע פְּאָלְמָעָ
 נִישְׁתְּ וְזַוְּתָּם פָּוּן דְּאָנָעָן, אוּוֹף קְרָאָכְמָאָלָעָן.
 אַיְךְ בָּעַט אַיְינָעָן — —

בַּיּוּ שִׁינְהָלְלָעָן דַּי מַאְשִׁין הָאָט זַיְךְ גַּעַטְאָן אַ וְזַרְגָּן,

זי האט צו דער פשעניציכען אַ דריי געטאן דעם קאָפּ
צ'וֹזָאמָעַן מיטן גאנצָן קאָרָקְ:

וואָאַס אַיז, אַיר ווַיּוֹסֵט נִישְׁטַס זֶה מְתֻחָגָט אַ וְלֹאַסְפָּעַ פְּאַלְמָעַ
אוֹותַ דַּי חָעָנַט?

אַזְוַיְאָרָא, מַעַן גַּעֲמַט —

אוֹן שִׁימְדָּל הָאַט אַ בְּלָאָנָס גַּעֲמַזָּו מִיט ווַיּוֹסֵט צִוְּן,
מַעַן גַּעֲמַט זֶה אַמְּצָאוּוֹיְדָא אוֹן מַעַן טְרָאָט אַתְּהָוּם.

בְּיַי דַּעַר פְּשָׁעַנִּיצְכָּעַ זַעַנְעַן זֶה גּוֹדְעָים אַוְפָּן הָאַטְּהָוָן
גַּעֲוָאָרָן אַנְגָּרָדָאָלָן.

— מַיְזַן מַזְן — — — — הָאַט זֶה גַּעֲמַט זִיךְרָה, סְטוּמָשׂ...
דָּעַחְנָאָךְ חָאָפָּן אַ יָּאָגְנָעָמָן אַיְזָן אַ גְּלָעוּטָעָר דַּי פְּעַדְאָלָן,
דָּעַר לִינְקָעָר פּוֹם שְׁלָאָגָט אַוְיָס דַּעַם מְאָלָט,
חָעָר רַעֲכָטָעָר בְּאָפְטָא אַיְם אַוְנָמָטָר אַוְיָס פְּאַרְבָּאָלָן.
די נַאֲרַלְעַן צִיקְן, יָאָנוֹ נַאֲרָא אַ ווַיּוֹסֵן קָאנָט.

זֶה ווַיּוֹלְגַן אַוְיְטָפְרָעָעָן דַּי רָאָגָן,
אוֹן אַקְטָלָעָן פּוֹיְגָן זִיךְרָה רַעֲכָטָמָן, אַוְיָת לִוְנָקָטָמָן,
זֶה לְוַוְתָן, לְוַוְתָן, ווַיּוֹלְגַן גַּעֲמַעַן דַּעֲרוּאָן.

פְּשָׁעַנִּיאָא הָאַט לְאָנָג גַּעֲטָרָבָט,
אוֹ פְּעַסְלָ, ווְאַסְטָהָאַט דַּעַם לְוַנְגָעָן-פְּבָעָקָעָר,
איְזָן דָּא בְּיַי אַיְם אַז אַיְבָּשְׁרִיקָעָר מְעַנְתָּשָׁ אַיְן קָעָלָעָר.
די פְּעַדְאָלָן חָאָפָּן לִיְבָּן זַיְנָגָן סְטוֹט,
בְּיַי וַוְנָגָעָ פּוֹס זַיְנָגָעָן דַּי רַעֲלָעָד גַּאֲר אַז אַמְּדָעָר נִינְגָן,
אוֹן זֶה הָאַט סְפָהָר אַטְחָחָט הוֹסְטָן.

אוֹן אַיְנָמָאָל גְּרָאָד אַ מְאַנְטִיכְמָ,
סְחָאַט פְּאַרְשָׁפְעָטִיקָט דַּי אַנוֹיְזָוָגָן טָוָן קַאַטְאָוּוֹיְצָעָר פְּרָאָקְוּעָנָט.

פישעניצא האט זיך אַרומגעָהָרִים, געוּאַטְן אָוּן גַּעֲפִיעָנֶט.
טַאַרְנָאַכְטָמָה האט ער אַזְגַּעַטְאָן,
(גערעדט אַבְּוֹסֶל שַׁנְעַלְעָר)
— הערטט נַאֲרָ, פָּאָנָי דַּעֲלַעַנְאַטְקָעָ,
צַוְּטוֹלָ מַאֲשִׁינְעַרְקָעָט בֵּין מִיר אַיְן קַעַלְעָר — — —
אוּן אַיְיךְ אַיְן חֻבּוֹת בֵּין פַּאֲרָקְרָאָכָן
וּוְעַל פָּעַלְעָן אַפְּשִׁיקָן,
זו הַאֲטָמָה נַאֲרָ דַּי צָוְויִי וּוְאָכָן.

אוּן אַוְבָּעָר דַּי פַּעַרְאָלוֹן וְעַנְעָן דַּי וּוּרְטָאָר דַּוְרְכְנַעַלְיוֹוָגָן
די פִּים גַּעַטְאָן אַז בְּרוּן.
אוּן סַחְאָפָן דַּי דַּעַרְלָעָר אַפְּנָעָוְשָׂוּמָעָט :
— מַעַן וּוּעַט נַאֲרָ וּזְעָן, מַעַן וּוּעַט נַאֲרָ וּזְעָן — — —

שְׁתִּירִיך

וּוֹ פָעַרְדּ נָאֵךְ הַיּוֹסֵעַ שֶׁלְאַכְבָּטָן, שְׁוֹוִינְגְּנְרוּקָעַ אַיְן אֲ רַיִי
שְׁטִיעַן וְרוֹ מַשְׁוִינְעַט,
פָּאַרְקְּלַעְמַט דָּעַם לְעַצְטָן לְוַיְתָ פָּוּן נָאַרְלָעַן דִּינָעַ.
עַס וּזְאַרְטָן אַוִּיפּ אַנְרִירָ פָּוּן אֲ פָּוּטּ פָּעַרְאַלְוָן.
די נַיְוַטְּעַרְקָעָם מִוְתּ פִּיבְּעַרְדִּיקָעַ אַוְיָגָן
די אַקְסָלָעַן אַיְן דִּי שָׁאַלְן,
עַס אַיְוּ דִּי טַיְר — רַעְרוֹאַרְטוֹמָג,
דָּאַטּ פָּעַנְסְטָעָר — לְוַיְעָר.
דָּעַרְ מָאָג אַן אַוְמָהִיְמָלְעַבָּעָר,
פָּאַרְדְּרָאַסְיְלָעָר
אוֹן נַרְוַיָּעָר.
שְׁיוֹנְרָל קַאַנְאָרְרִי הַאָטּ הַוִּיךְ גַּעֲרַעַתָּ :
(ס/איַן שְׁאַרְחָ גַּעַוְאָרָן די בַּלְאַסְקִוִּיטּ פָּוּן אוֹרָ פְּנִים.
די שְׁוֹאַרְצִילִיטּ פָּוּן בְּעַרְעַטָּ).
— מַעַן דְּאַרְחָ דָּאָ לְאָוֹן אַוִּיפּ בַּיְנָאַכְטָן אֲ וּזָאָ,
אַטּ דָּעַרְ פְּשָׁעַנְיָאָטּ מִיתּ דִּי קַאַסְעָ אַוְיָגָן
קָעָן צּוֹטְרָאַכְטָן אֲ זָאָךְ.

פְּשָׁעַנְיָאָטּ אַיְן אַיְן קַעְלָעָרּ נִישְׁתְּתָ אַרְיְוַנְגְּנְעַקְוּמָעָן.
גַּעֲדָרִיָּטּ זִיךְ אַוִּיפּן הַוִּיךְ,

(ס'האָט זיין סַאלְאָטֶל גַּעֲמָבָעַט ווֹ אַ פָּאוֹ),
נְלִיּוֹד עָר זָאֵל זָוֵךְ אָוֹתָ אַוִּיטְנוּוִינִיק חַשְׁבּוֹנָעַן,
אוֹן גַּלְיָיךְ עָר הַאָט דָא עַטְפָּט וּוֹאָט צָו טָאוֹן.

ס'האָט שִׁוְינְדֶּל קַאנְאָרְיוֹ צַוְמָאָרְגָּן אַינְגְּרָעָפְּרוֹ
גַּעֲמָרָפָּן : דָעַר קַעְלָעָר צַוְנָעַשְׁלָאָטָן.
אַ וּוֹיְסָעַר צַעְטָל הַאָט גַּעֲטָאָן אַ בָּרוֹ :
דָא וּוֹיְנָאַיְנְפְּשָׂאָן."

ס'האָט פְּשָׁעַנְיָאָצָא זַיְן פָּאָפְּרוֹק אַוְעַלְגַּעַפְּרוֹט קַיְן לְאַחֲזָעַשָּׁן,
(אוֹן דַי פְּשָׁעַנְיָצְבָּע אַוְעַלְגַּעַטָּאָרָן אַיְזָעַהָוַיְילָע קַיְן נַאֲלַעַטְשָׁאָוֹ).
אַ וּוֹאָגָן אַיְזָעַקְוּמָעָן נַאֲךְ פִּינְכְּטְשְׁחָלָעָר, פְּאַגְּנִינָעָן,
אוֹן צַוְעַנְוּמָעָן דַי קַעְפָּפָן דַי מַאְשִׁינָעָן.
דוֹרְדַי שְׁוִיבָן,
וּוֹס'הָאָפָּן פְּלִינְגָן גַּעֲשָׁוּמָעָט אוֹן גַּעַרְיוֹמָלָט,
הַאָט שִׁוְינְדֶּל קַאנְאָרְיוֹ גַּעַזְעָן :
דוֹ פִּיטָּפָן דַי מַאְשִׁינָעָס, שְׁטוֹיָבָן אוֹן שְׁוּמָל.

ס'האָט שִׁוְינְדֶּל קַאנְאָרְיוֹ פְּעַקְעַט אַ וּוֹיְלָע.
אַיְבָעָר דַי לִיפָּן אַיְזָעַהָוַיְילָע אַחֲלָפְעָר שְׁמִיבָּל,
אַחֲלָבָעָר גַּרְוִימָאָס.
— עַנְאָרְגָּעָלָע טַאֲרוּסְגַּעַנְבָּעָט אַונְזָעָרְגָּעָט אַמְשִׁינָעָט.
זו הַאָט אַ שָׁעַר גַּעֲטָאָן דַעַם בְּעִירָעָט הַעֲבָר אַוְיָטָן קָאָפָּט,
אוֹן הַאָט גַּעַנוֹמָעָן אַ שְׁמָאָלָן שְׁלָאָסְטָרְוִישָׁן לְאָט,
(אוֹן כַּאֲטָשָׁ מַעַן מַטָּט אַזְוִי נִישְׁטָמָאַן קַיְן לְיוֹטְשָׁע פְּאַעַמָּעָם —
הַאָט שִׁוְינְדֶּל קַאנְאָרְיוֹ אַזְוִי גַּעֲטָאָן)
דָּאָס שְׁלָעָמָל אַ זָּעַט גַּעֲטָאָן פָּוֹן אַוְיָבָן אַוִּיפָּט אַרְאָפָּט.
עַס הַאָפָּן זָוֵךְ דַי נִוְתְּמָעָקָעָס צָו אַיר גַּעֲטָאָן אַ שָּׁאָט,
דָעָרוֹעָן — שִׁוְינְדֶּל קַאנְאָרְיוֹ

האָט מיטַן פּוֹטַן דִּי טִיר גַּעֲטָאָן אֶת דְּרוּיַן.
איַן איַן אָרְיוֹיַן איַן קַעְלָעַד מִיטַּמְרֵיטַן גַּעֲלָאַסְעָנָעַן איַן פְּרָאַסְטַּעַן,
גַּלְיַיךְ וַיַּזְלֵל דָּאָרָט וַיַּזְוַן דִּי פְּאַלְעָבָאַסְטַּעַן.

זַי חָאָט זַיְד צָוְנוּעַצְתַּעַן צַו אָזְרַמְּשִׁין.
עַם הַאֲפָנוֹן אִירְיעַ פִּינְגָּר שְׁנָעַל אָזְן דִּזְוַן
גַּעֲמִיסְטוּרְעֻוּטַם בַּיִּי דִי פְּעַדְאָלַן.
זַי חָאָט זַי אָוִיסְנָעַשְׂרוּיְטַם, אַ וְוַיְלַיְנָסַע פְּאַתְּחָאַסְטַּמַּן.
גַּלְיַיךְ זַי וְאַלְטַן עַפְעַם גַּעֲרַעַשְׁתַּעַן צַו זַי,
מִיטַּמְּזַי אַחֲפָנוֹן אָוִיסְנָעַלְיִיכְטַּמַּן,
אַ רְעַכְבָּנוֹגַן גַּעֲמַכְטַּמַּן.

חַעֲרָנָאָךְ חָאָט זַי פְּאַמְּלָעַנְךְ, אָז גַּעְאַיְלַן,
בַּיִּי פְּעַסְלָעַן אִין מַאְשִׁין אָוִיסְנָעַשְׂלָאַטַּן דְּרַם פְּעַדְאָלַן.
חַעֲרָנָאָךְ בַּיִּי שְׁוֹרְהַלְעַד דְּעַרְעַלְאַנְדְּרַע — — —
פְּרִירְקַעַן חָאָט אִירְעַמְּשִׁין אַלְיַיְן פְּאַרְפָּאַרְטִיְקַע
אוֹוִיסְנָעַרְעַטְמַעַן,
שְׁנָעַלְעַר — —

אוֹן בְּוַיְרַע זְעַנְעַן זַי אַרְזִים פּוֹן קַעְלָעַר.

סְחָאָט שְׁוַיְנָאָלַן קָאנְאָרְיוֹן דִּי צְוַיְעַלְאַף פְּעַדְאָלַן
גַּעֲמָרָאָן לְיִכְתַּט מִיטַּמְרֵיטַן, יוֹנָנָעַ טְרִיטַן.
דְּאָם פְּנִים וּוּוּם.
די אוֹוָגַן חַאָפָן פְּלַוְיַן גַּעֲנְלִיטַן.
זַי אָיוֹן אַרְזִים פּוֹן חְוִיתַן.
עַם חַאָפָן דִּי מַאְשִׁין גַּעֲרַקְעַם נַאֲרַ אִירְעַמְּשִׁין אַשְׁר גַּעֲטָאָן זַי.
מִיטַּמְּזַי פְּיַבְּעַרְדִּיקַע בְּלִיקַן דּוֹרְמַגְּעַנוּמוּמוּן.

פְּשָׁעַנְיִיצָא אַיְן דְּעַרְנָאָךְ אַרְוּמְגַעְלָאַטַּן מִיטַּמְּשִׁיטְלְרִיקַע אָוִוָּגַן,
אַיְבָּעָרַן חְוִיתַן.

זיין גרוו באלטאלט האט געפֿאבעט,
וואו א פְּלִיגָּל,
וואו א שעלייה.
— ער ווועט זי שמידן,
אווזינט געשעט גישט און מאפריזן.
ער ווועט זי — — — ער ווועט פַּאֲרָשִׁין — — —

אין א טאג דריי ארום איז שיינהיל פַּאנָרִי
מייט זיבֶּן גִּילְדוֹן,
און ישווארען פְּרוּוֹת א פְּעָנָע —
צופום אדריך די פַּאֲטָאָוּוּץָעָר גַּרְעָנָע.

VI.

שִׁינְדֶּל קָאנְגְּרֵוֹן

שִׁינְרֶל קָאנְגְּרֵוֹן,
 אַיְן וּוֹאַרְשָׁע בַּיּוֹם וּוֹוִסְלָה,
 אַיְן פָּאָרְיוֹן בַּיּוֹ רַעֲרַע סָעָן,
 אַיְן בָּעָרְלִין בַּיּוֹ רַעֲרַע שְׁפָרָעַ.
 אַיְן גְּרוּוּן קְלִיְהָל
 מִיטָּ שְׁוֹאָרְצָן בְּעָרָעַט —
 דַּי בִּירְגָּעָרְיוֹן פָּוּן אַרְבָּעָטְסָלָאָזָע שְׁטוּעָט.
 דַּי בִּירְגָּעָרְיוֹן אָז דְּאָקְמוּנָמָן,
 שְׁטָעָנְדָיק אַיְן אַ זְוִיטְיקָן חָאָטָעַ.
 שְׁוַיַּן אַ מָּאָגָן גְּעָרָבָעַט,
 שְׁוַיַּן אַ נְאָבָט גְּעָנְבָטִיקָט,
 שְׁוַיַּן גְּעַשְׁמָאָנָעָן בַּיּוֹ אַ נִּיעָרָ שְׁוּעָעַ.
 וּוּפְנַ אַיְרַ הָאָטָט טְעוֹאָשְׁעַט בְּיַינְאָבָט אַ לְאָקָאָמָאָמָיוֹן.
 גְּעוּוֹאָיְעַט וּוּעָלְפִישָׁ,
 שְׁאָרָךְ אָזְן דִּין.
 וּוּהָיַן אָזְן וּוּהָיַן
 אָזְן עַמְּהָאָבָן דַּי רַעֲדָעָר גְּעָאִילָט זְוִיךְ, גְּעָזִילָט :
 וּוֹאַרְשָׁע,
 פָּאָרְיוֹן
 אָזְן וּוּזְן.

א מליגען זאלזען,
א קליזל,
א העמַה,
א פָּסָם,
א שטאט נאך א שטאט,
א וואסלאג
און א רויישקע נאַם.
א גראנץ.
רעוויזוּן.
א גלאנץ פון די שפֿיזֶן.
מען זוכט :
פאָפְּרָאַסֶּן :
ומאָפְּאָק,
קָאָמוֹנוֹים.

א פָּאָרְשְׁטָטָט.
נאך ארכבעט א היינער געיגן.
א גרוינער קאַשְׁקָעַט.
א צוּווִיטֶנֶר, א דריינער.
א דעלֶל אָוּפֶ שְׂפִיצְיָקָע אַלְקָלְעָן.
א קוֹל גוֹט א צִימָעָר.
דער טָאנֵג שְׂמִיטָה אַין זוּ אָוּן גַּעֲשָׂרָיוּן.
כְּדֻרְקָעַן דָּאַס גְּרוּעָ קְלִיּוֹדָן.
דָּעַם שְׂוֹאָרִיךְן בְּעָרָעָט.
סְאַיּוֹן שְׂוִינְדֶּלֶן קָאָנָאָרְיִי,

VII.

דֵי שִׁוִּיפְטָר אַנְקָעַרְטָז זִיךְרָה

בָּיו פָּעַלְעָן חָאַט זִיךְרָה
 וְעַרְוֹוִילְאַטְשָׁאַפְטָלְטָז דָּעָר לְוַנְגַּעַרְפָּעַלְעָר.
 זַי אַיְזַי אַיְזַי אַוְיְבָשְׂרַעַשְׂטִיבָל גַּעֲלָעָן אַוְיְףְּ דָעַם חָוִיכַן בְּעַט.
 זַי שְׁוִיבָן חָאַבְּן גַּעֲלָאַנְצָט מִוְתְּ פְּרוֹן,
 מִוְתְּ וּוּאַלְעַטְ.
 עַם הָאַט אַיְזַי זִיךְרָה גַּעֲלָעָר דָאַךְ זִיךְרָה אַפְּנַעַשְׁפִּיגְלָט,
 אַוְן אַ זְוַמְעַדְקָעָר דְּוִימְנַחְדִּישָׁעָר הַוְמָלָא.
 אַ בְּעַנְקָל אַיְזַי כַּעַשְׁמָאנְנוּן לְעַבְּן בְּעַט —
 אַ בְּעַנְקָל,
 נְלִיךְ פָּאַר פָּעַלְעָן אַזְאַ-אַ, אַ בְּאַשְׁטָעַלְטָעָר,
 פָּוּן אַיְזַי זְוִיט אַ רְוִיטְלָעַד-צְוַגְעַפְּאַרְבָּטָעָר,
 פָּוּן דָעַר צְוַוְיְטָעָר זְוִיט אַן אַפְּגָלָרְאַבְּעָנָר, פָּאַרְגָּעַלְטָעָר.
 אַ שְׁטִיקָל אַוְיְמַגְעַסְמָאַקְעַטָּע צִימְרָיַן,
 אַ גְּלַעְגַּל טַיְוִין,
 אַ גְּעַפְעַלְעַלְעָ,
 אַ שְׁאַלְעַכְיַי פָּוּן אַן אַיְזַי,
 אַוְן פָּעַלְלָהָאַט הָוִיךְ גַּעַמְעַטְמָט,
 גַּעַמְעַטְמָט דַי לְוֶפְטָז,
 גַּלְיְיךְ זַי וּוּאַלְטָז זִיךְרָה מִוְתְּ עַמְשָׁעָן גַּעַוְאַטְמָן.
 דַי בְּוּחָות אַוְיְמַגְעַסְמָאַקְעַטָּע.
 דָעָר פְּרוֹינְגָר סַאַי הָאַט זִיךְרָה פְּתַחְוִיבָן

אוון געפֿאַלְן,
גָּלוּךְ זַי וּוֹאַלְטַ אִזְּצַ נָאָר אוּיךְ מֵיטַ פִּים פָּאוּעָן
פְּשָׁעָנִיאָס, הָעֲנְדְּלָעָרָם אוֹן פְּעַכְמָס פְּעַחְאַלְן.
פְּרִוְידְקָעַ אָוּן סִימְעָלָעַ דָּאָם לְעַרְזְ-מִיְּהָל
הָאָבָּן דָּאָם בְּפָעַט צָוָם פְּעַנְסְטָעָר צָוְנְעָרוֹקָט.
סְ/הָאָט פְּעַסְלַ שְׂוִין, לְאָנָג, דָּעַם הַיְמָלַ נִישָׁמַ בְּאָקְוִיקָט.
אוּות גְּרוּיעַ וּוֹאַלְקָנָמַ אַ שְׂוִף אַיְזַן צָוְנְעָשוֹוּמָעָן,
זַיְדַּ פְּאַרְאַנְקָנָרָט,
אוֹן מִוְּטָנְעָזָוָיָן אַ בְּלִיךְ אַ דְּאָרְשָׁטוֹקָן, אַ קְרָאנָקָן.
אָן אַלְטָעָר יְדַ.
אַ טָּאַנְטָלַ סָאַמְעַ לְאַטְמָעַ.
אוֹין גְּרוּיסַע שְׁטָיוֹוֵיל צָוְנְעָשוֹוּמָעָן —
אוֹן אַוּעְקָנְטָשָׁאַפְּעָט.
אוֹין אַוְיְבָעַרְשְׁטִיבָל אַיְזַן שְׁאַמְנָדוֹיק,
סְ/אַיְזַן גְּרוֹיַ.
די שְׂוִיפָן לְוַיְכָטָן פְּאַרְנָאַכְטִיס, גַּעַלְפְּלָעְדְּגָרִין.
פְּעַסְלַ נְאָגָט מֵיטַ וּוֹיְסַעַ לִיפָּן אַ פְּעַנְעָאָל פָּוָן אַ צִּיטְרָוִן.
הַעַר הַיְמָל שְׂוִוִּימַט מֵיטַ שְׂוִיפָן, מֵיטַ מְעַנְפָשָׁן אַיְזַן מֵיטַ דְּרוֹיַ.
נְזָעָן דְּזָדָךְ חַיִּין, דְּזָדָךְ גְּרוּיסַע מְעַלְעָמְקָאָפָן.
פְּרִוְידְקָעַ אָוּן סִימְעָלָעַ דָּאָם לְעַרְזְ-מִיְּהָל
שְׁטִיחַיָּעַ שְׂוִוְיְגָנְדוֹיק בְּיָם בָּעַט צָוְקָאָפָן.

VIII.

זְיוֹגָעָרָם קַלְיָנָגָעָן

זְיוֹגָרָם קַלְיָנָגָעָן.
זָוָן, לְבָנָה,
שָׁאָג אָוָן נָאָכָט,
אָוָן דְּרִיעָנָדְרִיקָעָר וּוּבָעָר.
שָׁנָעָל אָוָן שְׁנָעָלָעָר זָעָנָעָן דְּרוּכָנָעָלָפָן,
גִּיד אָוָן גִּיכָּעָר,
צָוּוִי אָחָלְפָעָ יָאָר — —
אָדְרִיעָנָדְרִיקָעָר וּוּבָעָר.

פְּרִידְקָעָ רָוָט זָוָךְ אֶפְ לְעֵם דְּרוּזָם שָׁעָנִיךְ.
נָעָפָן זְיָנָעָנָדְיָוִקָּן קִינְדָּעָרִישָׂן אֲטָעָם.
אֲנָטְקָעָנָן אֲוִוָּפָ דָּעָר וְאָנָטָ גְּלִוָּסָט אָוִוָּס זָוָךְ
אָיר דְּיוֹנָעָר, צִימָעָרִיקָעָר שָׁאָטָן.
דָּעָר קָאָפְ, דָּעָר יְוָנָגְלָשָׂעָר,
אָיוֹ מִיד אַרְאָפָנָעָלָאָזָן.

זְיוֹגָרָם קַלְיָנָגָעָן.
זָוָמָעָר,
וּוִינְבָּטָעָר,
שָׁנָיָ אָוָן גָּרָאָזָן.
שָׁנָעָל אָוָן שְׁנָעָלָעָר זָעָנָעָן דְּרוּכָנָעָלָפָן,

ניך און נובעה,
צווויי א האַלבּן ויאר א דרייענדיקער וויכער.

טעג מיט נאנדריךע ווינטן.
מיט פִּיכְטָעֶר לְיוֹדִיקִיט אֵין ווּנְקַלְעַן,
ווען דער וועקייזער אָפּוֹלוֹ שְׁטָלַט זִיךְ אָפּ,
און וויל שוון מערכישט קְלִונְטָן.
די שלויַּפּוֹן אָפּער, ווֹי אַזְוְגָּעָר, שלְאָגָן, טְרִיבּוֹן אָונְטָעָר :
פרִידְישַׁע שְׁנָעַלְעָר,
שְׁנָעַלְעָר — — —

סְקַעַן מִוּט ווּוַיְסַע מְרוּט אָרְיוֹן אֵין שְׁטוֹב דַּעַר ווּנְטָעָר,
און ווועט אַינְנַצְּנָצְּנָצְּנָצְּן קָאַלְט פָּאָרְגְּלַוּוּרָן די סְטָלְיַעַן.

די טִיר אֵין אוּפְּגַעַפְּרַאַלְטָן,
דַּעַר קְוִישׁ אֵין אוּפּוֹן אָרְעָם,
אַלְץ אַיְוָס :
קָאָרְמַאְפּוֹל, אָדָעָר קָאָרָן,
אָדָעָר אִיתָּעָר.
פָּזְחַיְנָטְנוֹן, ווֹי אַזְכְּבָּנְגָּאָרָע פְּרִירָטָן אַיר בּוּרָעָן,
אוֹו ווּאָרָט אָוֹוֹ שִׁין אָוֹן פְּיֻעָר.
יָאוֹזְ פְּרִידְישַׁע קְוִוְּפַט.
עַמְּ הַוִּיפְּט זִיךְ אָוֹן עַמְּ נִידְעָרָט,
עַמְּ ווּיְקַלְט זִיךְ אַיר לְיַיְבְּפַעְר גָּוָת.
די גָּאַס אַנְטְּפָעָגְן קְלִינְגְּט מִוּט אַטְּרָאָמוֹוִי,
הַרְאָפְּט זִיךְ אַרְוִוָּה,
הַוְּרִיעָרָט מִוּט רַעֲהָעָה,
שְׂוִימָט מִוּט מְרוּט,

בלענרט מיט פארכוקיות מיט דויטער, גראינער, געלער,

אוֹן יאנט :

פְּרִוִּידְקָע שְׁנַעַלֶּעֶר —

שְׁנַעַלֶּעֶר — —

איין עס פון גאט, אראט, אראט אוֹן אָפֵשֶׂר דָּא

אוֹ אָפָּרוֹ, אָ שָׁאָטָן,

וואָס ווּעַט קוֹיְפָּן,

וואָס ווּעַט צָאָלָן,

וואָס ווּעַט דָּאָטְשָׁוּעָן.

פון היינטן פְּרִירְתָּה דִּי קָאַלְטָע בּוֹרָע,

אוֹן בּוּ דָעַר טִיר לְוִוְוָרֶת דָעַר ווּוִיסְעָר פְּרִאַבְּטָט

אוֹן טְשָׁאָטוּהָט.

אָתָּה אַמְּמוֹויָּה סְלִוְנָגָט.

פְּרִוִּידְקָעָס בְּלִיךְ שָׁאָרֶט הוֹרֶךְ דִּי גָּאט — אָ סְיֻלְעַדְקָעָר רִינְג —

— אָט דָעַר, בּוּיָם מְאַטָּאָר, מִיטָּן שְׁאָלָיָם אוֹיְפָן הַאֲלָדָן, —

עד האָט אָפֵשֶׂר, נָאָר ווּינְעַזְבָּן שְׁהָהָר,

פְּיִיעָר אוֹן אָוִוָּוָן

אוֹן בְּרוּוּת מִיט שְׁמָאָלָן — — —

אוֹן פְּרִוְּחָקָע הַוִּיפְּט אָן הַאַסְטְּוִיקָעָר צָו צִוְּן,

פָּאָרוּיָס דָעַר קוֹישָׁ,

אוֹן פְּרִוְּעָר נָאָר דִּי שְׁאָרְפָּעָ צִוְּן.

זִי שְׁטוֹפָט זִיד דָעַד צְוּוִישָׁן אָ רִיְמָטָר אוֹן אָ טְחַעַנְטָרִישָׁן ווּעַגְּן.

אוֹן פְּרִוְּידְקָעָס סָאָפָן גִּיטָּה זִיד אָ בּוֹיגָן.

פָּאָרוּיָס דָעַר קוֹישָׁ,

אוֹן פְּרִוְּעָר נָאָר פָּאָרְקָאַטְמָטָע, פְּרִעְנָעְטְּדִיקָע גַּעַלְגָּל,

— דָעַר טְרַעְנָעָר אָפֵשֶׂר אוֹיךְ

האָט אַין דער פֿאוֹכֶעָ זַיְן לְאָפֶן,
אוֹן זַיְן ווּינְקֵל פִּיו אַן אַוְוּזָן — —
אוֹן פְּרִידְקָעָס דִּינְעָ סְנִיעָן בּוֹגָן זַיךְ
אוֹן לְוִיפָּן,
פְּאָרוּסִים, פְּאָרוּסִים,
צָום עַל פּוֹ נְאָסִם,
הָאָרֶת זַוְּאָרֶת אֲפָשָׁר דַּי רַעֲטָנָג דַּי גַּעֲצָרָטָע — —

זַוְּעָנָרָם קְלִינְגָּעָן.

זוֹן, לְבָנָה,

טָאגָ אַון נְאָסִם,

אוֹן דְּרוּיְעָנְדִּיקָעָר ווּיבָעָר.

שְׁנָעָל אַון שְׁנָעָלָעָר זַעַנָּעָן דְּרוּמְגָעָלָאָפָּן,

נִיךְ אַון נִיכָּעָר,

צְוּוִי אַחַלְבָּעָ יָאָר —

אַ דְּרוּיְעָנְדִּיקָעָר ווּיבָעָר.

פְּרִידְקָע נִיט פְּלֻצְלִינָגָן דַּי הָעָנָט אַהֲוֵב אַרְוּוֹת,
זַוְּיָּוָסְטָלָעָם ווּיְתָמָעָ, וּזְאָסָגְיָוָן, זַוְּיָּא צְוּוּלִינָגָן.
אַ שָׁאָר אָוּעָק דַּי זָאָרג —
זַוְּיָּוָסְטָלָעָם ווּיְתָמָעָ, וּזְאָסָגְיָוָן צַוְּאָפְרִילְגָּוָן.

סְאָזָן שְׁפָעָטָן.

וְאָסָם קְרוּמָעָ פְּעָנְסְטָעָר הָאָט זַיךְ אַוְיְסְטָלְאָשָׁן.

אַיְן בְּעֵט

שְׁרִוְיָת רִיחְוּלָעָ צַוְּעָמָעָן אַיְן שְׁלָאָה :

„אָוּעָק, אָוּעָק, אַיךְ ווּלְדִיךְ“ — — —

אוֹן זַי הַוִּיבְּטָמָן מִימָּת בּוֹרְדָעָ הָעָנָט צַוְּרָאָשָׁן.

פרידקע שמייכלט —

— אַחוֹדָא, קְלִיּוֹנָע, וְוּוֵיל,

ニישט לאו זיך שפיעען אין דער קאשע.

ס'ין שבעט.

פרידקע רוט זיך אַט לְעֵם רְיוֹלֶם שְׁעָנִים,

געבן זינגענדיקן קינדרערישן אַטְעָם.

אנטקען אויף דער זאנטן קליבט אויס זיך

אַיר דִּינְגָּר צִיטֻרְיקָעֶר שָׁאָטָן.

דאָס קְרוּמָע פָּעַנְפָּעָר הָאָט זיך אַוִיסְגָּעָלָשָׁן.

פיינְאַכְטִיך מְאַפְּצָמָט אוֹוֵיפָא אוִים אַ שְׁאָטְמָנְדִּיקָעֶר פְּלָעָק,

אוֹן אַינְדָּרְחָוֵיך — אַיְבָּעָרָן בְּעַמְּרָס גְּלָאָנְגָּנְדִּיקָן דָּאָךְ

טְּדָרָר הַיְמָל אַוִיסְגָּעָשְׁפָּרִוִּיך אַ וְוִיסְפָּן רְוָפְּנְדִּיקָן זָוָג.

פרידקען נוֹט עַפְעַם אַ נָּאָג, אַ קְוַרְצָעָר מִידָּעָר וְוּוִי,

שְׂוִין לְאָנָג פָּוָן שְׁמוֹאָלָן קְיָוָן בְּרִיוֹו נִישְׁטָאָן,

שְׂוִין אַ וְוָאָךְ אֲזֹוּי.

זו גּוֹט דִּי תָּאָר אַ יְוָנְגְּלָעְרִישָׁן שָׁאָר אָוּוּל,

אוֹן קָוְקָט אַין שְׁטִילְקִוִּיט פָּוָן דָּעָר נָאָכָט אַין וְוִיסְפָּן רְוָפְּנְדִּיקָן זָוָג.

IX.

חָאַטְעָלֵן אַיְן פֿאָרִיךְ

די האטען מיט גראבע ריעיסטראציע-יעס-ביבער,
מייט שמאלע שטיגן, אפענע צום נאַס.
דאָרט נעכטיקט, הונגערת, שמאלען זיך אָן דאָקומענעם
די שטראַקער אָון די שנייה-שְׁרָקָעָם פֿון וואָרְשָׁע, לאָדוֹש,
פֿון טשעַרְנָאָוּיז אָון יאָס.

די ווירטן מיט די וויסט פֿינְגָּר,
אָון מיטן פֿליַּיבָּן שמייכָּל,
אָון מיטן גֶּליַּיבָּן שְׂרוֹנָט.
עס וויסט אַירָע פֿונְקָלָע אָוִיגָּן,
וּוּ יְהָדָר גִּוְּיִת,
אָון ווָסֶט עֲרַטָּוֹת,
אָון ווָעַן עֲרַטָּוֹת.
אָון ווּעלְכָּע צִיּוֹנָגָעָן עַר לְיוֹעָנָט.
פֿון ווּעלְכָּן לְאָנָה,
אָון אַלְעָ בְּרִיּוֹת,
אָון אַלְעָ רְאַנְדְּעַיּוֹוֹן
זענען דּוּבְּגָעָעָן דּוֹרְךְ שְׁמָאָלָע פֿינְגָּר פֿון אַירָהָאנְט.

די האטעלן מיט די גראפער דיעזטראציאווער
ביי יעדן נאמען איז פארצייבנט מיט קלינע אותיות א רעמאך :
דען אויז א שענידער,
הער אויז א מעבניךער,
און דער — פאָרְדַּעְכְּטִיך שטאמארק.

דען גלייבער שרונט איז שטעהנדיק אַנגעפּוֹיגּן,
די שמאָלָע שטונן האָבוֹן געטאוֹן אַ ציטער — ,,סְעַ-קָּאַ''
סְאַיז דוֹרְבָּגְּנָאָגְּנָעָן בְּאַשְׁלָקָן דער גענער,
וואָס אָרְבָּעַט אַין גָּרְאַצְּזָש
און לִינְעַט די, חִימָאַ''.

דען גלייבער שרונט איז שטעהנדיק אַנגעפּוֹיגּן,
די ווֹיְסָע פִּינְגָּעָר צִילָּן פְּרָאנְקָן אַיְפָּעָרוּיך אָנוֹ קָהָגָן.
סְאַיז דוֹרְבָּגְּנָאָגְּנָעָן שְׁמוֹאֵל הַאֲרָאוּוֹיִז.
(דאָס צְוּוִיתָאָס מְאָלָּפָּן לְאָנָּדָּר אַרְוִיסְטָוֶשְׁיכָּט) :
אָזוּי אַין די רַעְמָאָך.

דען גלייבער שרונט איז שטעהנדיק אַנגעפּוֹיגּן,
עם וואָדָעָט זִיךְ אַ ווֹיְסָע קָעָצָל אַוּתָּהָ דַּי קָנִי,
דען שְׁמוֹאֵל הַאֲרָאוּוֹיִז גַּוְיִם יְעַדְן טָאגָּה
אין נּוֹמָעָר זַעֲמָן אַוְיָפָּן פְּלָאָזְקָלִישָׂי.

פאָרְצִיְּבָנָט אַין רַעְמָאָך.
פאָרְצִיְּבָנָט יְשָׁעֵל מִיט ווֹיְסָע שְׁמָאָלָע פִּינְגָּעָר,
וואָס צִילָּן אַיְפָּעָרוּיך די פְּרָאנְקָן,
וואָס הַעֲרָן תָּאוֹחְדִּיך פָּוּן גַּעַלְט דָּאָס שְׁטִילָעָן קְלִינְגָּעָן.

דען גלייבער שרונט איז שטעהנדיק אַנגעפּוֹיגּן.

X.

א ב ר י ל ז

פְּרִוּדְקָעַ הָאָטַם נְהַתָּמַט אֶבְרִיוֹ פָּוּן שְׁמוֹאֵלַן. עָרְשְׁרִיּוֹפֶט :
 פְּרִוּדְקָעַ, דָו וְוִוִיסְטַם נִישְׁטַ, וְוִוְסְ'אֵיַן בְּלוּיַּהֲרַה הַיְמָלָא אַיְן פְּאָרִיגַן
 אַיְן וְוִוְסְ'אֵיַן שְׁוּוֹאָרִין דִי פְּאָוּעַ,
 אַוְן וְוִוְסְ'אֵיַן דִּאמְּ אַרְבְּעַטְמָלְאָזָע גַּעַמְּאָ — דַעַר בְּעַלְיוֹיל —
 נִעְמָט אַוְיִף אַיְן חַעַר פְּאָגְנָעָנְדִּיקָעַר בְּלְוִיקִיט אַז אַפְּלָאוּעַ.
 אַוְן וְוִעַר סְ'אֵיַן פְּאָרְבְּלִיכַן — בְּלְאַנְטָעַט וּוְיַעַר לְאַנְגָּע שְׁחַן
 אַוְיִף דִי בְּחַגְעָם פָּוּן דַעַר סָעַן —
 מַעַן קָוְטַם וְוִי אַנְטִיקְוָאָרַן אַוְנְטָעַר קְרוּמָע שְׁירֻעָם זִיזַן,
 פְּאָרְקוּפַן אַלְמָעַ אַוְיְפְלָאָגָעַס פָּוּן זָאָלָא אַיְן וּוּרְלָעַן,
 אַיְן בִּילְדָעַר פָּוּן סְעַזָּאן,
 מַטְבָּעוֹת פָּוּן לְוֹדָאּוֹיַךְ דַעַם צָעַנְטָן,
 אַ בִּילְדָר פָּוּן קְיוּוּשְׁרָלְעָבָן שְׁפָאָן,
 אַוְן עַבְעָס אַ מְשָׂאָל שְׁוִין אַ פְּאָרְזִישְׁטָאָזְוָהָטָם אַיְן פְּאָהָרְעָנָטָם.
 עַם קְלִינְגַט אַיְ�וּרַן אַ פְּרָעָמְדָע שְׁפָרָאַךְ,
 אַוְן סְ'קְלִינְגַט דַעַר הַוְנָגָעַר, סְ'מָאָטְעָרַת דִי זָוַן אַיְן זְוּמָעְהָדִיקַן גָּלַן,
 עַם בְּלָעָנְרַן וְוִוִיסְעַ בְּרָהְקָן, וּוֹאָס לְוִוְּפַן שְׁלָאָנַם אַרְאָפַט צַוְּהַרְיָוֹאָלַן,
 וְוִי אָפַן אַוְיִף דִי מְהָאָטְמָאָרַן,
 לְוִוְּגַן גָּאַלְרָעָנַע פְּרָאָוָהָאָנָסָעַר פְּאָרָן,
 גָּאַנְגָּאָלַעַן הוֹיכָע טְפִיְוָגַן,

נו, און ס'בלאנטען אויגן, אויגן.
ווי ניט, פריידקע, ביין, וואס איך האפ לאנג א בריוו דיר ניט געשריבען,
און כ'האפ אויפ דיר ארויפגעווארטן ריזעהלען און אלע עולג.
איך פאן דאך דיר מיט קיין שום ווערטער נישט באצאלן,
טאָר דיוּן מַן. אויך הער דזונע פאהווזהטען די שבארקלען,
נאָר ס'איָן מִיר אַפְּטַחְעַר שוּוֹרֶר אַבְּילַוּ אוֹיפָּאַפְּרַקְעָן.

לעבט מען ווי ס'איָן.
ס'האט זיעדר בליך געטאן יאַשיענטען,
וואָס ער ט'פֿאָרְפְּרָעָנָט פֿאָרְזָן.
אנְבָּן, כ'האָפ דָּא גַּעֲמָרָאָפָּן אוֹיך פֿיָּדָר סָעָן
שיינְרָלְטָן אָרְגָּרְיָוִוָּן.
וי אַיְן אַרְוִוְנְגְּשִׁיקְטָן פָּוּן לְאָנָּדָר.
זַיְהָאָט אָ צַעְנְדְּלִיךְ דִּירָות
און חָאָט קִיְּן נְרָאָשָׂן נִישְׁתָּמָן אַיְן חָאָטָן.
זַי וּוֹצְלֵת זַיְךְ :
— פֿאָרְזָן פֿאָרְטְּרִוְּבָטְטָן אָרְגָּרְיָוִוָּן,
זַוְּטָמָזְן מְאָכְנוּ זַוְּטָאָפְּלָשָׁן פָּגָם
און זְוִינְגָּן וּוּי אָסְאָלָאוּוּיָּוּ.
אנְבָּן, זַי הָאָט אָ נְיִיעָם פָּלָאָן,
ס'קָּאָן וַיְיָן, זַוְּטָאָפְּבָדָן קִיְּן בִּרְעָבְרִיחְזָשָׁן.

בלויפְּטָן אָ זְוִילָע פֿרְיְדָקָע מְוִיתָן בְּרִיוּ אַיְן חָאָטָן.
איָן סְרוּמָעָן פֿעַנְסְטָאָר דְּרוּיטָן זַוְּטָאָפְּלָשָׁן זַוְּמָעְרְטָאָכָּט,
דָּעָר סְקָאָרְפְּטִיאָן חָאָט אַכְּבָעָצְנוּדָן אָ גַּלְעָמְרִיךְעָן לְאָפָּעָן.
עַמְּ פָּאָלָן עַרְגָּעָץ הוֹלְכִּיס דָּעְדָּעָר אֹוֹפָּאַפְּטָן.
און פֿרְיְדָקָע מְוִישָׁט אֹוֹפָּאַפְּטָן וּוּיָּוּסְטָוּוּיָּינִיסָּן אַן אַיְוּשָׁרָנָעָן, אָ שְׁוּוּרָעָן מְאָפְּטָן.

פָּוֹן לְעַנְדָּרָה,
פָּרָעָנָצָן,

אֲ פָאָם אֶן אַמְתָּעָר, אֲ פָאָם אַ פָּאַלְשָׁעָר —

אֲ זְוִיּוּן.

אוֹן אַוִּישָׁעָר רַעַם — אֲ תְּפִיסָּה אַוּוֹת אֲ תְּפִיסָּה.

אוֹן נְרוּעָה הַיִּסְעָא אַוְתָּנוּ נִיסְעָן וֵידָ אַרְיָין אוֹן נְרוּעָה חַדְוּסָן.

זַיְוִילְן עַפְעָם וֵידָ דַּעַתְמָאָגָעָן. מַעֲנְטָשָׁן, אֲ זַוְּעָן אַ עַרְוִיסָּן

די שְׂטִילְפִּיּוֹת הַאָט וֵידָ אַוִּיפְגָּרִיסָן,

אוֹן דָּא, אַוִּיפְמַילְעַדְגָּסָם, אֵי, קְלִינְעָר אוֹן דַּעֲרַשְׁטִיקְטָעָר דִּירָה

חַאַט אַנְגָּעוּבָן שְׁוּעָנְשָׁעָן וֵיהֶ,

לְאַכְּבָן, בְּלִיְפָעָן, פְּלִיסָן

אֲ וַיְוִיתָעָר פְּיַיךְ — די בִּירָע.

קְלַגְדָּעָר

אַזְהָא דִי שְׂטָאָקָן מִיטָּה דִי נַאֲטָן.
 זַוִּ פִּירָן אָום, צַיְעָן אַרְזֵוִוָּה אָוֹן שְׁלִוְידָעָרָן אַרְאָפָּ.
 דָּעָר טָאנָג טְרָאָגָט וַיְךְ אַרְדוֹן
 דָּזָרְךְ זָוָן אָוֹן רַעֲנָן,
 דָּוָרְךְ לְוִוְּפֶנְדִּזָּן, הַאַסְטִיקָּן נַאֲלָאָט.
 דִי שָׁאָרְפָּע עַלְנְבָוִוִּין זַעַנְעָנוֹן אַפְּגָעָטָעָמָפָט פָּוָן מְוֻדְּלִיטָן,
 דִי יְוָנָגָע פִּים וּוְילָן פְּלָאָצְלִינָן זָוָר אַרְאָפְּזָעָצָן אָוֹן קַנְיָעָן.
 פְּרִוְיְדָעָן קְוָמָט אָחָיִים.
 דָּעָר נָוָף אָיוֹ מִידָּה. דִי גַּאֲכָת אָיוֹ זָוָמְעָרְדִּיס אָוֹן סְלָאָרָה.
 אַיְן קְרוּמָעָן רָאָם פָּוָן פְּעָנְסְטָעָר
 דִי שְׂטָמָעָן צִוְּטָעְרִיסָע גַּלְעָעָן,
 זַוִּ אַוְרָע אָכָט אָוֹן אַזְוָאָנְצִיעָן אַפְּנָעָיָאָנְטָעָן יָאָר.

עַם שְׁלָאָפָט דִי קְלִיְינָעָן רַיְוָעָלָעָן פְּאָרְדוֹקָט אַיְן זַוְיְנָקָל פָּוָנָמָ פָּעָט,
 זַוִּ לְאֲכָת פָּוָן שְׁלָאָפָט אָוֹן רַעְדָעָת עַפְעָם אָוֹן רַעְדָתָ.
 צַוִּ יְזָבָן יָאָר אָיוֹ רַיְוָעָלָעָן אָוֹן חַוִּית דָּעָר פְּאָלָעָבָטָם,
 זַוִּ זְוִיְיסָט, זַוִּ סְמָזוֹוִוָט חַעַר סְמָטָאַלִיזָטָר,
 וּוְצַדְרָסְאָנְטָלָט דָּא מִיט גַּלְאָוָן,
 אָוֹן וּוְעָר סְדָאָרָף סְרִיגָן אָן עַקְסְמִיְיסָעָן.

וווער פ'אייז קראנט,
 און וווער געזונט,
 און ווועמעס אייז דער ערער,
 וואס וואלאגערט זיך ביים פֿלומֶפּ.
 צוֹן ווּפֿוֹילּ קַיְדָעַר קַהֲאָוּזְעַשׁ הַאֲטָאִין שְׂמָאֵלּ.
 בְּקִצְחָהּ, אַיְזָהּ חַוִּיףּ אַיְזָהּ רְיוֹזְעַלְעַד חַעַר גַּעַנְעַרְאַלְעַד.
 אַוְן אַלְעַד קַוְנְדָעַר שְׁמִירַעַן אַוְנְטָעַר אַיר גַּעַבָּאַט,
 זַי אַיְזָהּ גַּוְטָהּ צַוְּזַיּ,
 אַוְן זַי אַיְזָהּ שְׁלַעַכְתּ,
 זַי גַּיטּ זַי אַוְמְגַעְרַעְכּ,
 אַוְן גַּיטּ גַּעַרְעַכּ.

אַיְזָהּ שְׁוֹלְעַ נְוִוַּת עַמְּמִיטָה אַיר שְׁוֹוָעַר.
 מַעַן שִׁיקְתַּמְּ אַקְרָבְרִידְקָעַן, זַאֲלַדְיַיְמָעַ זַאֲנָן :
 אַנְשְׁטָמָט אַ רְעַבְעַנוֹג — הַאֲטָאִין רְיוֹולּ אַוְמְגַעְמָלְט
 אַ פְּוֹרְמָאָן מִיטּ אַ וְאָגָן.

אַיְינְמָאֵל אַיְזָהּ רְיוֹולּ בּוֹן שַׁוְלּ אַוְוָעַק מִיטּ פְּעַרְעַלְעַ קַאַנְדוּקְטָאָה.
 אַוְן פְּעַרְעַלְעַ קַאַנְדוּקְטָאָהּ הַאֲטָאִין שְׁוֹלְעַ נִישְׁתַּמְּזַיְּנָן גַּלְיוּכָן,
 אַלְעַדְעַר וְוִוְיסְטַעַר, אַלְעַדְעַט אַוְן אַלְעַדְעַט (טַוְיכָן).
 הַאֲטָאִין פְּרִידְקָע אַוְמְגַעְזָוָכְטָה דַי אַפְּנַצְעַ גַּאֲסָם, בְּיַי אַלְעַדְעַט שְׁמָנִים,
 גַּעַזְוָכְטָה אַיְזָהּ יְשָׁהָן טַוְיבְּ-שְׁלַאֲקָה,
 אַוְן וּוּ אַ בְּאַלְעַנְאַלְעַ, אַוְן וּוּ אַ וּוּגְעַלְעַ אַ קְלָאַק,
 אַיְזָהּ יְשָׁהָן פָּאָס —
 עַדְשָׁטַע שְׁפָעַט אַיְזָהּ אַוְונָט זְעַנְעַן זַי גַּעַזְוָמָעָן,
 אַוְמְגַעְזָוָוְיָקָט אַוְן גַּאֲסָם.
 מַעַן אַיְזָהּ גַּעַנְגַּעַן אַיְבָעַר חַעַר בְּרוֹיכָה,

אראף צום פאן,

געוואלט אווועקפאדען קיון בירעפיזושאן.

בערל קאנדוקטאר טגעהתט א גראשן, א פאמידאר, א קעלט,
אוּן ריעזעלע א צענער, אָן עטל אוּן אָזעל.
אָפער דַּי קאָסָע אִין שְׂוִין זְעוּמָן פַּאֲרָמָאַכָּט
צְוֹרִיקָעָנָם אִין מעֵן אַרְיֵין אִין פַּאֲרָק,
עָכָאַפֶּט אָפְּרָאַשׁ . „אֶת בָּזְן עֲרָן“ .

אוּן סְחָאַט דַּעַר פָּרָאַשׁ אַ שְׁפָרָוָג נְעָטָן אַ פְּלִינְקָעָר אוּן אַ נְרִינְעָר,
אוּן דַּי רַיּוֹנְהָעָר אַלְיוֹן עֲנַנָּן נְעַשְׁתָּאָנָן פְּרִילְעָכָע אוּן נְאָסָע,
אוּן זְיוֹזָל הָאָטָט צָדְרוֹיִעֲרַט :

— אַ שְׁאָה, וֹאָסָט סְאִיּוֹן גּוֹעוֹן פַּאֲרָמָאַכָּט דַּי קָאַסְעָ.
נְאָרָ בערל דַּעַר קָאנְדוּקְטָאָר הָאָטָט צְנוֹעַנָּעָפָן כּוֹרֵץ אוּן שְׁאָרָף :

— מַעַט פָּאָרָן נְאַכְּאָמָּל שְׂוִין מִיטָּן וּוְגָן, וֹאָסָט כְּעֵן באַרְאָהָרָה,
עָרְוָוָסָט דֻּעַם וּוְגָן, יְסָט אִין נְיָשָׂט וּוְיָסָט פָּזְן דָּאָן .
זְוִיָּן פַּעֲמָעָר מְאָטָעָם אִין שְׂוִין לְאָנָגָן אַיִן בִּירְעַפְּזָאָשָׁאָן.
נְאָךְ וְיְוָנְטְּהָצִיּוֹת אִיָּוָה עַל אָחוֹן אָזְעוּלָם .
קְעֵן בערל קָאנְדוּקְטָאָר דַּהָּרָצִיּוֹן נְאַטָּצָע טָעַם,
זְוִיָּן דַּעַר פַּעֲטָעָר מְאָטָעָם שְׁרוּבְּפָט אִין בִּרְיוֹו —
עָרְשְׁרוּבְּפָט : אִיךְ זְוִיָּין אִין קָאַלְעָטָטוּוֹ .

אוּן בערל דַּעַר קָאנְדוּקְטָאָר קָעָן דַּשְּׁרָצְיָילָן וּוְגָן וּוְעַלְעָר דַּאֲרְמִיקָּעָן,
אוּן וּוְעָנָן אַ פִּירְעַפְּזָאָשָׁאָן בְּעָרָר ,

אָפָעָר נְיָשָׂט אַ בְּעָרָר, וֹאָסָט יָאָגָט אַיִם נְאָךְ אַ יְעָגָעָר,
נְאָרָ אַ בְּעָרָר אַ וְאַסְעָרָטָרְעָנָהָר,
מִיטָּן אַ פְּעַלְיוֹן אוּן מִיטָּן צְוָוָיִי קְרָומָעַ לְאָבָעָם,
קְעֵן עָרְוָדָר אַרְבָּעָטָסָאָן,
זְוֹנְקָט זְוִיָּן דַּעַר פַּעְטָעָר מְאָטָעָם .

קען ער טראָגן אַ קאָרָאַטִּיסְטָלָע מיט צוֹווּי עטער וואָסְטָלָע
אוֹפֶּה דַּי פְּלִיאַצְעַם.

קען ער טראָגן אַ בְּרַעֲמִיעַ הַאֲלַע אוֹפֶּה אוֹוֹוֹנָם היַעַן.
אוֹז אַט דַּעַר בָּעֵר מִיט קְרוּמָע לְאַפְּעָם,
ער,

אוֹן אַ יְוָנֵל אַ חַבָּר זַיְנָעָר כָּאנָע,
פְּלַעַעַן צְהַאַמְעַן שָׁעָר, זָוָשָׁן, רָאַמְעָן,
צִינָּל טְרָאָגָן,
קְלַעַצְעַר זָעָן,
סְלַפְּעָם שְׁלָאָגָן,
בֵּין זַיְיַהָאָבָן אוֹסְטַגְעַבְּוִיט אַ הוֹן,
אַ בְּרוֹנָעָם,
אַ סָּאַרְשָׁנְבוּוּם,

מיֹת שָׁאַרְשָׁנְדִּישָׁע בְּלוֹמָעָן.
דַּעַנְגָּאָךְ זָעָנָע אַוּוֹעַךְ דַּעַר בָּעֵר אוֹן כָּאנָע,
אוֹן צַו זַיְד פְּאַרְבָּעָטָן דַּי לְבָנָה.

הַאֲט דַּי לְבָנָה זַיְד אַ גָּאנְצָן טָאָג גַּעֲפָצָט :
די וְאַלְקָנָם אוֹפֶּה פְּיוֹאַנְקָעַלְעַד צְעַשְׁלָאָגָן,
זַיְד אוֹסְטַגְעַזְוָאָגָן,

איַסְטַגְעַטָּט זַיְד מִיט אַ שְׁרוֹנָט
אוֹן מִיטְאַגְנוּמָעָן אַ מְחַנָּה —
אַ לְאַץ מִיט אַ הוֹנָט.

הַאָבָן דַּעַר בָּעֵר אוֹן כָּאנָע
פָּאָרָן הוֹנָט אַ בְּרוֹעָ אַוִּיסְגְּעַבְּוִיט
אוֹן פָּאָר דַּשְּׂרָ קָאַץ אַ פְּלוּוּט,
מִטְט לְאַרְעַשְׁקָעָם, מִיט טָעַפְט אוֹן קְרִיגָּן,
מִט זְוּמָעַרְפְּוִינְגָּעַלְעַד אוֹן פְּלִינְגָּן.

בְּאַנְגָּלָרְפֶּטֶן מִיטָּ דַּי הַעֲנֵט
דַּעַר בְּעַר מִיטָּ קְרוּמָעָ לְאַפְּעַם
זַיְד אַ נְּאַנְצִין מַאֲגָּן גַּעֲדִידִיט
אַיְזָן מַעַן שְׁיוֹן פָּאַרְמָאַטְּעָרֶת.
הַאֲטָם דַּעַר בְּעַר מִיטָּ זַיְינָן חַבְּרָן כָּאנָע
אוֹיְסְלַעְבּוּסִים אַ הַוּנְּרִישְׂטוּגָן פָּאַר הַיְנָעָר, פָּאַרְן הַאֲזָן,
אוֹזָן פָּאַר אַזָּן אַיְנְדוּסִים — אַ וּוּלְאַדְּרָאָם,
אוֹשָׁר זַאֲלָקָן אַקְּנָעָנוּ בַּאֲכָנוּ כּוֹטָהָיָ פְּלוֹינָגָן,
אוֹזָן אַ הַוּיָף מִיטָּ שְׁטָאַנְגָּעָן אַזָּן מִיטָּ שְׁטָוָן.
דַּעַרְנָאָרְ פָּאַר שְׁעַפְסָן, צִיגָן, סְטָאַרְעָם קִיָן,
שְׁטִיעָן זַיְיָ אַזָּן בּוּעָן
שְׁטָאָלָן, שְׁטָעַלְכְּעַלְעָה,
אַזָּן שְׁפָעָנָעָר פְּלוֹעָן בֵּין דַּי סְנָיָן.
אַזְוִיְדָאָ דַּעַרְצִילָט בְּעַרְלָ דַּעַרְ קָאַנְדּוּקְמָאָר
וּוּגָן בִּירְעַבְיְדּוֹשָׁאָן,
אַזָּן וּוּגָן דַּעַם בְּעַר,
וּוּאָסָסִיְאָנָט אַיְם נַיְשָׁת קִיָן יַעֲנָר,
נַאֲרָעָר אַזָּן אַ בְּעַר — אַ וּוּסְפְּרָטְעָנָעָר,
אַזָּן רַיְוָלָ צִיכְבָּנָט תִּיכְפָּ אַזָּן אַ זַּוְאָנוּ,
אַ פָּאָן, אַזָּן אַוִּיטְאָבָּוּס.
אַפְּוּסָל — זַאֲנָט זַי — וּוּצְעָטָמָעָן פָּאַרְן,
אַזָּן אַ בִּיסְלָ וּוּעָטָמָעָן גַּיְינָ אַוּפְסָן.

XII.

ש מ א ל ה א ד א וו י

שמעאל האראוויז, וואם האט נישט קיין ארבעת
שוין אין לאנד אינעם פערטן.

און פוילן געשטורייקט און געהונגערט,
פאדישיקט פון פאריזן,
געוואנעלט פון דאלאנד,
דרענאל אין אנטווערטן.
אין יעדן לאנד, פון וואנען ער האט טאר א פאַס,
אדרער און אידאנטיטע —
לייערטה די תפיסה אויף אים.
אלץ אויינט — דער פאַויאָק,
צ' און גארטן די גריינע סאנטע.

שמעאל האראוויז קען די פארשאַטנטע ווינטעלען,
די שווונרל-טראָפ, וואם סקריבען און זינגען און לאָן :
אַפְּהָאָזָעָת מען זינקען,
אַחֲתָאָזָעָת עם נאָן.
שר וויפט דעם גערויש פון די נאָרְלָעָן,
וואם שעפטשען און זידן
אוֹן יַאֲמֵן זִוְּד נַאֲכֵן נַאֲכֵן נַאֲשֵׁן.
עם ווערט דארט דער ווינטער פֿאַרְשִׁימָלָט,

דער פּוֹלִינְגּ פָּאֶרֶלְאַשּׁוֹן.

די ווּוֹרְטִינְס אֵין אַלְטוּ אַיִן זַיְדָעַנְעַ קְלוּדָלָעַנְר,
וּוֹאָם רָהָן אַ לְוּפְטוּשָׂן וַיְדִישָׂ מִיטָּ פְּרָאָנְצְזִוְיזְישָׂ וּוּרְטָלָעַנְר.
הָאָפָּן אַיְמָנָעַלְוּפְטָ פְּרָצָן, אַשְׁן,
אוֹן אַוְיְמָנָעַשְׁמָלְטָ זַיְ אַוְנָטָעַר נְהָאָ,
אֵין בְּאַנְיְלָדָעַטָּ שְׁעַכְטָלָעַנְר.

שְׁמָאָל הַאֲרָאָוּז שָׁעַן זַיְ דִּי פְּינָגָעָר, די פְּאָרָגָעָ,
וּוֹאָם צִילָּן אַוִּיס שְׁכָבָות בְּאַחֲאָכָט אֵון פְּאָמְעָלָעָנְר,
גְּלִוְיךָ זַיְ וּוּאַלְטָן גְּשָׁרְכָנָת צַו עֲפָעָס אַ קְמָצָן אַ נָּאָט —
אַל מְלָךְ.
אַל מְלָךְ.

קוּמָט עַר פְּאָרָנָאָכָט אֵין לְאַפְּטָאָלָן,
צְוֹזָאָמָעָן מִיט שְׁטוּרְיוּכָר פְּלִיסְרָעָר אֵון קְאָרְבָּעָר.
צְיוּוֹתָנוּנָעָן דְּרוּשָׂן אֵין טְרוּקָעָנָעָ פְּינָגָעָר,
וּוֹיָם אֵין גְּעַנְגָּרִיט
פְּלָאָמְעָרָת דָּעַר חָלוּם פּוֹן אֵין טָאנְגָּרְבָּעָט.

קָעָן עַר דָּעַם טְרוּוּעָר פּוֹן הַוְּנָגָעָר,
דָּעַם דְּרִיטָם פּוֹן מְאָרִישָׁן,
פּוֹן פְּאַיְאָמָעָטָן דָּעַם שְׁמָאָלָעָנָעָם שְׁטוֹרָאָל.
עַר קָעָן דִּי וּוּרְטָעָר
אוֹן קָעָן דָּעַם נְגָוָן פּוֹן אַוְנָטָעַנָּאָצְיָאָנָאָל.

XIII.

די גָּדוֹעַ מְאַדְגָּא דְּקָעַ

עם שטראמען, עם פלייצן פולוואָן,
עם שרייען די פַּלִּיטָן,
די חדריאַה מיילעַר צעווֹאַרטָן, צעישיטָן,
חעטָם פְּרִילִינְגָּן פָּוּן פִּידְלָעָן,
העטָם האַרְפְּסָטָן פָּוּן ווַיְאָלָן,
דעטָם זומער פָּוּן נְלַעֲלָעָד אָוּן לוֹיכְטָעָטָמְבָּרָן.
עם שימערן זַיְדָעָן זַאֲקָן
פָּוּן הוֹרָן.
עם מאַנְצָן די קְנָאַיפָּעָם.
עם שיטָן אַפְּגָּאָסָן אַ האַסְטִיקָן וְהַאנְגָּן.
שְׁמוֹאֵל האַרְאָוּזָיִן נְיוּטָן דָּא פְּאָרְבָּי —
סְגִּוִּיטָטָפְּאָרְבָּי דָּא אַ נְרוּיָעָטָמְאַרְנָאַרְקָע
אַיְן בִּינְאָכְטִיקָן זַוְּאָגָן.

עם שטשירען די נְלַעֲזָרָנָע וְעַנְתָּא פָּוּן וְוַיְטָרִינְעָם,
מייט עַפְּגָּן,
מייט טָאָרָטָן,
אוּן מייט פְּחַוּטָן,
אוּן מייט האָנוֹק.

עט בליעיפט שמיאן דא א זווילען די גרווע מאָרנַאָרְקָע,
 א צויזיטע א גרווע,
 א דרייטע — — —
 אַיִינְטָאַנְיַיךְ.
 זי קענען די קעלט פון פֿאָרְטָאָגָן,
 און פון דינער מאָרנַאָרְקָע דעם ציטער,
 און דעם גֶּלְגָּז פָּזָן די שוֹבֵן, זָאָם חָאָבָן פֿאָהָרְדִּילְט —
 די זעם
 און דעם וּאָרָעָם,
 און אַזְּבָעָהָעָלָאָן דעם דְּרוֹיסָן די קעלט אָן גַּעוּזְמָעָה.

 זָאָם טְרָאָכָט זַי די גְּרוּעָם מאָרנַאָרְקָע,
 אַנְטְּלָעָן די טְעַפְּלָעָךְ פָּזָן הָאָנִיס ?
 מִיט פְּלִיְיכָוִית פָּזָן אָוִוָּן,
 זָאָם טְרָאָכָט זַי ?
 מִיט שָׁאָרְפָּקְוִית פָּזָן קְיֻנָּן,
 מִיט בְּיוֹנָעָהָרְדִּיקְיָוִת פָּזָן די הענט ?
 זַי טְרָאָכָט —
 אָפָּשָׂר טְרָאָכָט זַי — — וְזַי דֵין זָעָנָן
 גַּלְעָזָעָרָנוּ וּזְעָנָט.

ס' אָן פֿאָרְטָאָגָן.
 אָכָלְמָעָר בְּלוּוּת דַּעַר הִימָּל,
 די גְּרוּעָם מאָרנַאָרְקָע גַּוְיַּיךְ זָוְבָן אָין ערְגָּעָץ
 אָן אַנְלָעָן,
 אָפָעַטְל אָפְרָעְמָדָט
 אוֹוֵף בָּאָפָן אָחָרְמָל.

פָּרְזָעָר חִינְט עַרְגָּעָס לְעָד

אַטְ לִוְגְטַ פָּרְזִין.

עַסְ יַאנְטַ אֲזִיְין דָּעֶר טָאגַ, וּוֹ אַ גַּעֲוִיטָעֶר,
אוֹן גַּטְ אַ וּזְאַיְעַ אַיְבָעַר פָּרְקָן,
איַבָּעַר שְׂוִירְפָּעֵנְמָטָעַר

אוֹן אַיְבָעַר קְלִינְגְּעַרְיוֹן נִיקְלָפָן קְאַפְּעַיְוֹן.
אוֹן שְׁמָאַלְעַ גַּעֲמָלְעַר, מִתְ אַוִּיסְמָעַשְׂמָרְעַקְטָעַ הַעַלְחֹזָעַר,
זַיְבָּפָן אָן בָּאַחַאלְטָן זַיְהַ,
זַיְדָ אַוְנָם אַיְן אַנְדָרְעַן פָּאַרְדוּיְעַן.

אַטְ לִוְגְטַ פָּרְזִין.

עַסְ יַאנְטַ אֲזִיְין דָּעֶר טָאגַ, וּוֹ אַ גַּעֲוִיטָעֶר,
אוֹן הוֹיכָעַ קְלוּיסְטָעַרְמָתַשְׁ אַטְעַנְעַן
איַן טָאנְגְּרִיךְן בְּרָעָן.

פָּוָן אַוְגָטָן גְּרוּיעַ הַעַנְדְּלָעְרָקָעַס,
— אַלְטָעַ אַוְמָעַטִּיכְעַד קְרָאָעַן —
חוֹעָרַן אַיְן זַיְדָ, קְאַנְעַן נִישְׁטַ דָּעַרְהָעָרַן,
זַיְדָ וּוּיְטָעַ מְזָזְקָעַ פָּוָן סָעַן.

אַטְ לִוְגְטַ פָּרְזִין.

די שמאלע געלעך האבן זיך פאָרדרוּיט, פֿאָרוּוַיְקָלֶט,
פאָרְפְּאָחָלְטָן אַ זִוְיטִיקָן פֿאָבְּרִיכָל פֿוֹן מְרִיקָטָאַזְשׁ.
אוֹן סְלִידְרִיטְעָנְדִּישָׁע שְׂמִינִין,
אוֹן אַרְבְּעַמְּחוֹכָלָה,
אוֹן עַמְּנוֹרָאַנְטִוִּישָׁן בְּאַגְּאָזֶשׁ.

די נְאָם פֿוֹן שְׁמוֹאֵל הָאָרוּזִי,
פֿוֹן זִין הָאָטְעָל,
פֿוֹן גְּרוּיּוּם מְאַנְטָל אוֹן צָו אַיְוּמְגָעָרִיבְּעָטָם קָאַשְׁקָעָט.
הָאָרֶת שְׁפִילְטָס פֿאָרְהָנָאָכָט אַ הָיוּזְרִיקָעֶר בְּאַטְעָפָאַן,
אַן אַיְוּמְגָעָרִיבָן לִידְלָ פֿוֹן דָעֵר אַלְמָעָר מִסְטָאַנְגָעָט.

דָעֵר זְמֻנְרִיךְעָרְטָאָג אַיְזָן דָא פֿאָרְשָׁאַטְעָנָט,
דָעֵר זְמֻנְרִיךְעָרְטָאָגְעָרְנָאָכָט — אַיְזָן בְּיְוּחְרִיקָעַ זָאָג,
צָוּוֹי טָעַג אַיְזָן דָעֵר הָאָטְעָל נָאָך אַ בְּאַצְאַלְמָעָר,
צָעַן בְּרָאָנָק בְּאָסְקוּמָעָן נָאָך אַוּוֹפָ באָרגָן.
דָעֵר זְמֻנְרִיךְעָרְטָאָג אַיְזָן דָא פֿאָרְשָׁאַטְעָנָט.
הָעָר חִימָל בְּלִיוּעָ לְאַטְעָם, וּוּסְעָ בְּלִיוּזָן,
דָעֵר רְעַנְמָאַנְטָל אַוּוֹפָ דיַ אַקְסְלָעָן,
פֿאָרְשָׁאַטְעָלָט דיַ אַיְוּמְגָעָרִיבְּעָנָע, פֿאָרְצִירָעָוּעָטָע הָיוֹזָן.

אַיְזָן רָאָג בְּאָרְקִירִיכְטָן דָאָס גַּעֲמָל אַיְזָן אַ שְׁמַאְלִין, טְוָנְלָעָלָן אַיְמָפָאָס.
הָאָרֶת וּשְׁוּמָעָט, וּוּי אַ פְּלִיגָן, דָאָס מְרִיקָטָאַזְשָׁפְּאָבְּרִיךָן,
וּוּ עַמְּ אַרְבָּעָתָן דיַ אַוּסְלָעָנְחָרָעָר,
וּוּאָס הָאָבָן נְיַשְׁטָט קְיֻזָּן פְּאָם.

עם זְשֻׁמְעָט אַוּס אַ נְרִינָע הָאָפָעָנוֹנוֹ

פָוּן בְּלִיזֶנְדִּיקָע גַּאֲרְלָעַן אָוֹן קוּפֶּעֶרֶשְׁטִיךְ פָוּן פִּינְעָפְּרָאָצָן,
עַט וְשׁוּמַעַט אָוִים אֵשְׁטִוְיגָל אֵין האַטְמָעַל,

אָוֹן נַאֲךְ :

די פָּאנְק אֵין סְקוּוּעָרְלַ,

די אַרְבָּעָטְסְּפָּאָזְעָ בְּאָנְקָ.

פָּאָרְיוֹן הָאָט דָּא פָּאָרְגָּעָסְוּן אַנְצִיְּנָדָן בִּינְאָכְלָן,

די זְגִיּוּעָ, די זְגִיּוּשָׁע פִּיעָרָן,

איָן וּוִינְקָל פָוּן דָעַם שְׁמַאְלָן, טְזַוְּקָעָלָן אִימְפָּאָסָ,

דָּאָס פְּלָעָמָל פָוּן אֵשְׁקְלָדוּקָן מְאָגָעָרָן לְאַמְתָּעָרָן

— האָבָּן אַרְוּמְגָעָכָאָפָּט —

די דְּרָאָעָטְרִיךְעָ שָׁאָטָנָס פָוּן דָעַר נָאָס.

פָוּן אָוּוּבָן גַּאֲרָטְדָּא אַנְגָּעָצְוָנָדָן זַיְדָא שְׁטִוְיכָל רְוּטְקִיּוֹת אַוְיפָּן חִימָלָן

הַוְּנְטָעָרָן גַּעַמְלָה הָאָט אֵין אַוְיסְמָעָשְׁטָרָאָלָט רַעְקָלָאָמָעָם

אַיְיָן דָעַר אַוְונְטִיקָעָר שְׁעָתָה.

אוֹן אַוְיסְלָעָנְדָעָר אֵין טְרוּעָ רְעַגְּזְמָאָנְטָלָעָן

לְיִיְעָן זַעַן אָז אַלְטָן פִּילָּס פָוּן שְׁאָרְלָאָ.

איָן סְקוּעָרָל אַוְיָף דָעַר בָּאנְק,

(בְּשָׁכְנָוֹת זַיְאָנְדִּיקְעָנְבָּן אָז אַלְטָן שְׁוּזָאָרָצָאָוִינְגָּן קָאַלְיָה)

חָאָט שְׁמוֹאָל הַאָרָאָוּזָי גַּעַשְׁרִיבָן פְּרִוּדְקָעָן אֵין אֵבְרָיוֹן :

— פְּרִוּדְקָעָ, אֵשְׁטִוְיכָל פְּשָׁוָהָה.

סְפָּוּעָט אַיאַטָּעָר פְּרִוְנְגָּעָר זַיְוָן.

סְפָּהָאָט אִים אֵחָבָר זַיְנָעָר, אַיְנָעָר וּוִינְאָפְּרָעָ,

אַרְבָּעָט צָוְגָעָשָׁאָרָט — אַוְיָף אֵחָרְשָׁוּם נַיְוָן.

אוֹן אַפְּשָׁר מָעָר.

זַיְתָּ נַעֲמָעָן רְיוּזָעָלָעָן

אוֹן קְוּמָעָן אֵין פָּאָרְיוֹן, אַהֲרָע — — —

די בריוו אוירע די לאצטער האט ער אינגענץן גיישט געווען.
(ער איז דערפונג פאר צער געווען קראאנק)
מעון האט זיין איין דאָטעל פֿאָהַזְאַלְטַהּ),
ווײַיל ער איז שולדיך דאָרט געפליבּן אַכְטָמָן אָוֹוָאנֵץָיךְ פֿרָאנַק,
אייזט ווועט ער אַרְבָּעָטָן איין אַפְּאָרְבִּיךְ פֿוֹן מְרִיקָאַטָּאַזְשָׁע,
אוֹן זָאַל זַי, פֿרְיַידְקָע, דָאָרט פֿאָרְפָּוּנְדָּוּעָן פֿאָר רִיעָלָעָן אַ נָּאָש.

איין פֿרְיַידְקָע זַכְטָמָע עַפְעָטָם מִיט הַיִּסְעָ אַוְינוֹן.
דעֶר קָוּשׁ. אוֹן פֿינְיַעלָע דָעֶר מְאָרוּמָאָנוּר,
די דָאָמָעָלָע — — — דָעֶר נָאָנָצָעָר, נָאָנָצָעָר פֿלְאָנְטָאָר — — —
גָּעָנָאָת. גָּעָנָאָת. זַי אַזְנָבָטָמָע שָׂוָן זָאָה,
זַיְתָמָע צָוְרִיךְ צָו די פֿעַדְאַלְןַן.
צָוְרִיךְ צָו דָעֶר מְאָשִׁין אוֹן צָוָם וּוְאָרְשָׁמָאָט.
עם זָוָן עַפְעָטָם פֿרְיַידְקָעָט הַיִּסְעָ גְּרוּיָע אַיְלָגָן.

אוֹף דָּאַנדָּע זְדוֹז מִיטָּק אֲמָוָן אֶרְז

די טוֹוְטָע לִוְגָן שְׁוּוּעָר.
עַם שְׂוּוִיגָט דָּעֵר פָּעָר-לְאַשְׁעָן.
די מַאֲרָמָאָרָנָע אַלְעָיָן שְׁמַעַן מִיט וּוּוִירִיךְ
אוֹן מִיט בָּעָן.

די טוֹוְטָע לִוְגָן פָּרוּם.
אָוְנְטָעָר אַ וְּהָאָזָע שְׁמִיכְלָט מְאַלְיָה.
פְּשָׁבָנוֹת מִיט אַ גַּחַ,
מִיט אַ רְאַנְטִיעָר
אוֹן אַ מְעַרְעַסְעָר פָּוּן אַ פְּחָאָנָד.

נָאָר סְ'וָאָכְטָה די וּוֹאָנָט.
וי וּוֹאָרָת. וְיִ הִוְתָּ.
מְעַט קְוָמָעָן אַפְּגָעָבָן אַ וְּרָיָם,
מִיט מְוִירִיךְ,
מִיט הַאֲרָטָע מְרִיט.
אַ סְרָ.
אַ סְרָ.

אוֹן גְּרוֹי, אוֹן שְׁטוֹוּבָה, אוֹן נְוִוָּט,

קומט דא פארוין,
מייט טרייט, מיט הארטע טרייט,
אַפְּנָעַבְן אַ גְּרִים.

עם זואכט די זואנט.
די דוייטע בלעטער ערענע
מאגען טונקעלע און שטראנגגע.
די גרווע ציגל אַנגעכמּוּרטע געהגען — — —
געבראכט,
געבראכט,
געבראכט,
ברען זיך טרייט.
עם גויט טענישלוי,
עם גויט בעלויל,
עם נויט די פרויען-אַפְּטַיְלָגָן פון רעפּוּלִיק.
אַ דוייטע שלאנָגָן מַאֲרוֹפַּנְשׂוֹאַרְפָּן אַינְהַתְּהַווֹךְ
וּוּלְזַשְׁוֹאַיְתְּ.

עם גויט טעניזני
קלישׂי,
און דער קאָרטִיעַ לאַטְעַן מֵיט יוּגְטַלְעַבְן,, זְוִיוּוּ,,

אין מוייטער פרומקיות שרעקט זיך פֿער-לאַשְׁעָן.
אין זויסטער בלאַסְטִיַּת טוּאַלְיָעַן זיך בּוּלְוּאָרָן.
אוּוּפִיל טרייט,
אַזְאַג אַלְאָדָם.

און גְּרוּיָה, אַן שְׂטַחַף, אַן נוּוִיט,

קומט דא פארין,
אויף האנדערו מיט קאמונארן.

עם שיימען זיך די ווייסע פערד,
און ווייסע גומע-שטעהלעך איז הענט.
עם שיימען זיך די ווייסע פערה,
די דינע פים פארקלעט.

א נרויער שטראם.
קאשטעטן.
פערנער,
פנימער
און שטראונזהייט.
און טרייט.
און טרייט.
און טרייט.
און ווייסער בלאסקייט כווארליין זיך פולוואָן.
אין גרוּי, אין שטויַב, אין נוֹיט,
קומט דא פארין,
אויף האנדערו מיט קאמונארן.

XVI.

די ה א ד מ ע נ א ג מ ע זו א ר

פרידקע האט אויפן טיש א בריוו געפונגען.
מייט אוטיות צעווארפגען געשראבן דער אדרעס.
פאריא. א פרעמעטלר כחכ. נישט שמואלם.
דאם הארי ט/געטאן א זעג.

שווינדל קאנארוי ט/געשריבן קורייז
, פרידקע,
זוי נישט אומראיך פון שמואלן. ער איז געוגנט.
מ'האט אים פארהאלטן ביום פערלאָ-שעה.
ער איז ארוימונשיקט. איז איז אנטווערטן אַצט מסתמא.
זוי רואיך, פרידקע, אונ די פעדאלן נישט פאָרפהום."

דער וויבער בריוו, די אוטיות צעווארפן,
ט/געשריען, זוי א הילכינער אפוש.
פרידקעס יונגלערישער קאָפ איז שוער געוואַן.
אייז ציונעפאלן צו א דָאג פון טיש.
ווערטער קלינגען.
שלאָגן אָפ איז מות האַסְטִיק, הייס, מײַם א מערכיש.

וואזדער פִּינְיָעַלְעַ דָּעַר מַאֲרוֹטָאנְטָעַר, דֵּי נַאֲלָדָהָרָנָאוּעַ
אוֹן דָּעַר קְוִישׁ.

ווערטער יָאָגָן.
דָּעַר פְּרָעָמָדָעַר פֻּעָּר-לְאָשָׁעַן קְלִינְגַּטְ וַיְוִיכִיךְ, קְלָאָר.
אוֹן שְׁוּעָר שְׁטִוִית אַיְוָף אַיְן גָּדוֹן, אַיְן שְׁטוּבָ אַיְן נְוִימָ —
דָּעַר מַאֲחַנְגָּדְיוֹקָעָר זַעַם פַּאֲרָמָאָגָן.
דָּעַר קְוִישׁ. דֵּי נַאֲנָטָעַ חַאְרָמָעַ וּוֹאָר.

ליין שלעפ-שייד

שְׁלַעַפְּשָׂוֹת

מיין שלעלפסשות,
 מומט צעאדרערטער פאנן,
 כויטט צעלשלאנגענע שוויפן.
 אוון איזך, דער טויעווערכער קאפעיטטען,
 האב צעטרייבן די ווערטער דוי שטולע —
 דוי טויפן,
 זוי זאלן נישט פרהומען אין אוישרין,
 זוי זאלן נישט וואורךען,
 נישט לויפן.
 איך האב זוי געטונג מײגעז ווערטער —
 דוי ערלעכע טויפן.

עם וויאנעם אוון וויאנעם האם לענט בימל בלוי פונעם הייל,
 וואם כ' האב ערגעי פארטשאפטן,
 ביי קינדרערישער חבורה,
 ווען כ' האב זוי געלערנט צו זאגן אין אלט,
 צו שדייפן אין בית
 אוון צו ליינגען אין גימל.

עם וויאנעם אוון וויאנעם האם לענט בימל בלוי פונעם הייל,
 וואם כ' האב ערגעי באחאלטען
 פון שמיניגער פון שענאים,
 פון קאלטקייט אין צ מער,
 פון פינסטערע נאכט פון פאנראטען.

איך פיל איזו דייטליך איזוף זיך איזיצט מיין בעטלעריש האמאד,
איז איזו איבעריך זענצען פון העמערער די זיידענע לאטטעס.
עם איזו מיר דערווידער אונז פרעמד
דאם געשרי איזומ מיר אונז דער טומל :
פון ווערטער דער טרייפגענד שעטנزا.

איז פארפיניקטען מהה לויפט דורך דער געהאנק, ווי א נאדר, —
ב'קריג ברייז אנטאנימע פארפונדן מיט בלוטיקן פאדים,
ב'קריג ברייז אנטאנימע פארפעלעטען מיט זיידערישע טרישן.
זוי בעטן :
מיר קאנען דעם פלאטער פון זיידענע ווערטער נישט הווער,
מיר קאנען נישט לייענען —
מיט ביטער אונז...
טפסס...

א ווילע פון רו.
מיין טויפן-שלאך שטויות א פארוואיסטער,
איזויזו מיין שלעפ-שפֿ פארהאומעהט,
אונז וארט אויפן חלאָ פון בליז,
אויף צעטורייסלונג
פון דונגער...

טפסס...
א ווילע פון רו.
עם בלוייט נאדר און עערגן א שטיקל פון האיל,
וואם כ'האָפּ פארפאחראלטען בי נאט...
טפסס...

א ווילע פון רו.

מיין פָּאָג
 אָרוּ אָוִוִּינְעַשְׂתָּאָכְנָה, וּוּ אָ זִוְּפָ
 אָוּן אָוּוּסְגָּעַלְאָכְטָה, וּוּ אָ שְׁנָעָן.
 וְאֵל דַּי וְוִוִּיסְקִוִּיטָה וְוּוּנְטָשָׁר בְּלֹעָן,
 אָאֶלְןָ חָאָרְבָּפְּטָןְןָ רְאָעָן,
 אָאֶלְןָ זְוּמְעָרָםָ פִּוְּפָעָן —
 סְאָלָאוּוּיְעָן.
 סְחָאָטָה אָ לְאָרְנוּוּוּנָט
 גְּעוֹאָלָטָ מִיּוֹן הָאָרֶץ פָּאָרְדְּרִיְעָן,
 פָּאָרְשָׁכְּבָרָן,
 שָׁאָרְחוּוּשָׁרָן —
 הָאָבָּן דָּא, עַק נָאָם
 הָדָיִי פְּרוּיָן פָּוּן הָדָיִי חָוּבְּרִיקָע צִימָעָן,
 וּוּ פָוּן זְוִנְשָׁעְרִיקָע שְׁוּפָן,
 אָוִוִּיסְנְעַשְׂתָּרְעָלָטָה צָו מִידָּ דַּי פְּוִיסְטָן :
 בְּלִיבָּע,
 בִּינְגָעְתְּחִיקָע,
 נְעַשְׁלְעַכְּמְטָלְאָזָע —
 פְּוִיסְטָן פְּהָנוּם דְּלָות,
 אָוּן הָאָבָּן מִידָּ פָּאָשְׁוּאָדָן :
 עַס וְאֵל טָוָר עֲנֵג זְיוּן
 אָיִן מִיּוֹן זְוּמָעָה, אָיִן מִיּוֹן זְוּנְטָשָׁר, —
 אָיִן צְפָוָן אָוּן אָיִן דְּרוּם.

אוֹן בְּקָעַן אוֹן ערְגָעַן נִישְׁתַּחֲוֵידֶן.
עם זָעַמָּן דַּי וְזָעַמָּן פָּאָרְנוּמָעַן, פָּאָרְנוּמָעַן.
אָט שְׂטוּיָעַן דַּי קָוְלְפָאָקִישָׁעַ בְּרָאָנוּזָעַן יוֹנָגָעַן,
מִיט פָּאָפִירָעַן בְּלוּמָעַן.
מִיט לְאַלְקָעַם פָּוּן גִּימָעַן.
די יוֹנָגָעַן, וּזְאָס קָאָפָעַן צָעַמְרָאָגָן אַ שְׁמָאָטָן,
אוֹן אוֹיְסְפִּיְעַן בְּאָנָעַן
אוֹן אַיְנוֹיָעַן גַּעַרְמָנָעַר אוֹן פְּלָאָנָטָן.
זַיְיַה האַנְדָּלָעַן, וּזְיסְטַרְדָּר טַיוֹוָל מִיט וּזְאָס —
מַט מִין חָאָרָץ אוֹן מִיט פָּאָפִירָעַן פְּאָנָטָן.
זַיְיַעַר קָוֵל :
סְפָאַיְן תְּזַזְקָעַן,
סְפָאַיְן שְׁפָאַטָּעַן,
אוֹן סְפָאַיְן בְּלוֹטִיקָעַר דְּרוֹאָעַן.
אוֹן אַזָּא אוֹן מִין פְּלָאָג :
אוֹיְסְגָּעַלְעַכְעַזְעַט, וּוֹי אַ זַּוְפָּט.
אוֹן אוֹיְסְגָּעַלְעַכְעַט, וּוֹי אַ שְׁגָעָן.

ארום

דעך ברענאנדיקער זוינט

סאמומ.

אומנגליך און זונדרן

איין שוואָרצע נטלאָפֿן.

מייט סטענדערם פון פַּלְבּוֹט

און מייט פָּאנָעַן פָּוּן שְׁחוּתָה

לווערין די תפיסות פון אייראָפֿע.

פְּנוּיכָה פִּינְסְמִיעָר

און אוּיגָן פֶּאֲרְלָאַשָּׁן.

איין נאָס גִּיְתָה דָּעָר בִּירְגָּנָּעָר

בְּאַחֲרַחְלָפָן בֵּין הַאֲרוֹן

אַ בְּרוּוּת,

אוֹן אַ פָּאָר קָאַלָּאַשָּׁן,

אוֹן נָאָך אַ פָּאָר נְוִוִּיטִיקָע זָאָכָן.

אוֹן אַפְּשָׂר אוֹן יְעֻנָּק,

איין שְׁכָבָרָן פְּלָאָפָּל,

אַ וְּאַסְּפָּאָפָּרְיוֹ דָּעָרוֹוּעָט זִיך צָו לְאָכָן.

עם שְׁמוּכְלָת

אַ שְׁוֹאָנָגָעָרָע פְּרוֹי צָו אַיר טְרוֹווּט,

צָו אַ קִּינָּה,

צָו אַ וְּוִינָּג,

צ'ו אַ נאָכטְרַלִיָּה.
נָאָר הַיְנַמֵּר דַּי שַׁוְתָּפָן
הַעֲרָחָעָרָט זַו :
עַס שְׂלָאָגָן דַּי אַיוֹזָעָרָנָעָ טְרִיבָט,
עַס פָּאָכָעָן דַּי פָּעָנָעָרָפָן שְׁחִימָתָה,
דַּי בּוּוֹאָלְיוּסָפָן קְרוּוֹיָקָן,
אוֹן סְפִילָפָן פָּאָרְשָׁהָוּמוּפְעָנָעָלָפָן :
— הַיְל — הַיְל !
וּזְאָקְסָט אַיר בּוֹיךְ, וּוּ אַפְאָרָגָן,
וּוּ אַ קְבָּרָן,
עַס וּזְאָרָט שְׁוִין אוֹן טְרָנָעָץ אַ וּזְאָרָעָם,
אוֹוָיָף אַ חָאַזְיָינָקָן, קְוּנְדָעָדָשָׁן אַמָּרָה.
אוֹן דְּעָבָרָר פָּן הוּוּזָעָר
זְעָנָעָן אָפָן, וּוּי סְוּכָּותָן,
אוֹן יְהָאָרָכוֹן,
אוֹן פְּלוֹן :
עַס פְּיוֹפָעָן,
עַס שְׁפִילָן —
אַ תְּאָרוֹן,
אַ צְוּוִיְתָעָר,
אַ הרְוּטָעָר.
אוֹן סְצֻוּיָעָן דַּי חָאָרָנוּם, וּוּי מְאָמָעָם,
אוֹן פְּיוֹפָן, וּוּי מְעַמְּרָסָט,
אוֹן שְׁרָיוּעָן אַזְוִי וּוּי דְּוִמְיָטָרָאָנוּ.
אוֹן בְּעָטָן,
אוֹן בְּלָוָטָן,
אוֹן דְּרָאָעָן.

אוֹן סְעוּוֹגָן זַיְד נֶאֱסָן,
אוֹנְגְּטָעֵר פֻּעֲרְדִּוִישׁ עַטְלָאָעָן.
כְּהַזָּב מַוְהָאָ צָו קְוָקָן אוֹוָה וּוּוּסְפָּחָהָט פָּוָן חַעְלְזָעָר.
— עַם שְׁלוֹאָנְגָּלְעָן חַלְפָּיִם פָּאָרְבָּויִי מִינָּעָן אָוָוָן,
אַפְּיָלוּ דַּוְהָךְ זָוְנִיקָעָ שְׁטָרָאָלָן.
אוֹן סְ'אָגָן פָּאָרְבָּויִי קָאָרְאָוָאָטָעָן,
וּאָסְ שְׁרוּיָעָן אָזָוָו וּוּ שְׁאָקָאָלָן
אוֹן פָּאָכָעָן מִוְּטָ פְּעָנָעָר פָּוָן שְׁחִיטָה,
מִוְּטָ כְּוֹאָלְיָעָם פָּוָן גְּרוּיָן,
— הַוִּיל — הַוִּיל.

אַיִלְגָּדִיק אַסְטָרָאָפָן

וּמַעֲרֵ ?
וּמַנְשָׁעֵ ?
יוֹגָנֵט אַפְּנוֹזָעָגָנְטָעֵ,
צַיְפְּרִילְיָנֵג ?
אַלְץָ נָאָךְ נִישְׁתַּתְּ גַעַטְרָאָפָן — — —
עַם לְיוֹפָן מִינָעֵ אַיְלָנְדְּרִיךְעֵ סְטָרָאָפָן,
וַיְ אַיךְ וּאַלְפָטְ וּוּלְעֵ שְׁמִיעָן דָעָרְיָאנָן.
מַסְתָּמֵ אַ גְּרִינְעֵם טָאגְ,
וּשְׂעֵן אַיךְ חָאָבְ אַוְיָפָן טְוִישָׁ גַעַטְאָנְצָטְ צְוִילְיָהְ דֵי נִיעָ שְׂרָאָזְאָקָן.

פָּצְחָאָק אַוְרִיךְ !
אַ טְעוּתָה !
אוֹן אַ פְּעַלְשָׁהָמָן —
עַם יְאַמְעָרָתְ אַזְוֵי בְּיוֹ אַין מִיר
אַ לְאָנָג פְּאָרְשָׁוּוֹגָעָנָעָרָג גַעַוּוֹתָעָרָג.
עַם קָלְ נְגָעָן אַיְן מִין בְּלוֹט צְעַחָאָקָטָעָ שְׁוִיבָן,
עַם זְשָׂאָוָעָרָן פְּאָרְרוֹקָטָעָ רָוָגָן,
עַם טְוֹפָעָן אַיְבָעָרָ מִינָעֵ שְׁלָאָפָעָנָהָ קָעָ אָוִוָן,
קְרִיזְצְלָעְרִישָׁעָ צָוָגָן,
אוֹן קְרִיזְצְלָעְרִישָׁעָ חָאָקָן,
אוֹן תְּהִוְיִיםָטָם,
שְׁוּוּרָעָרָעָ, אַוִיסְגָעְוּוֹיְנָטָעָ תְּהִוְיִיםָטָם
לְאַסְמָטָן נָאָרָ,

אוֹן בְּרַעֲכָן מֵיד דֻּעַם נֶאֱמָן.

איינט
אוֹן צָוָויִי,
אוֹן דְּדִי,
עם שְׁפִילָן קָוְנְחָשֶׂר זִיךְר אֵין פְּעַרְדָּלָעַךְ
אוֹן אֵין לַיְצָאן.
מִתְהַמֵּם אֵין חַוְרָשׁ מַעֲרָץ,
אָפְרוֹלִי,
צִי מַזְאי,
אוֹן סְזֹועָלָן פְּרַילְיָינְדְּרוֹקָעַ מִיכְּבָן פְּאַלְדָּא רַיְם מְאָן זִיךְר,
פְּאַרְפְּלִיאָעָן,
אוֹן זַי אַנְטְּקָעָגָן וּוְעַט אַוְפְּפְלִיאָעָן דֵי עַרְדָּה
מִיטְפְּרוֹוֹט,
מִיטְעַפְּלָא
אוֹן מִיטְקָאָרָן — — —

פְּאַחַתְאָק צָוְרִיךְ !

א טַעוֹת
אוֹן אַפְּלַשְׁׁזָוָג —
עם פְּלִיעָן פְּלִימָן פְּלִומְטָקָע,
אוֹן סְזִינְגָעָן וּוְעַמְן שְׁוֹעוֹרָד אֵין מְאָכָד
חוּשִׁיקָע אֵון שְׁטָמָלְעָנָע מַאֲמָאָרָן.

דָּרְיוִי קַיְנָדֶעֶר

עם שלקופן דריי קידרער,
חרוי עלנטגע ווערטים.
פֿאַחֲמָאַטְעָרֶת : פֿוֹן טְוִוִּיט פֿוֹן דָּעֵר מַאֲכָעָן,
פֿוֹן חַאֲלְפְּמַטְשִׁיקָן קְרוּבָן אָזֶן וּוְאַסְעָר,
אוּווִישָׁן דִּיעַן מִיטָּ קְבָּרִים.

הַיְ מַיְוִילָעֶר דִּי קַיְנָדֶעֶר אַפְּן,
הַיְ נַאֲכָטֶה חָאָטֶה דִּי גַּוְפִּים פְּאַרְוּוִוִּיט,
אוֹן פְּאַרְוִישְׁאַפְּן,
פְּאַרְשָׁאַפְּן דָּאָס פְּוַנְכְּמָעָרָה בְּעַרְגָּל,
פְּאַרְהָוִילָן דִּי טָלְהָלָה
נָאָר וּזְאָךְ אִיז גַּעֲפְּלִיבָן דָּעֵר וּוּוִיטִיךְ.
אוֹן צַוְּקָט אָוּוֹף דִּי וּוּעָטֶן,
אוֹן קְרַאְמָפְּט אָזֶן דִּי קְנוּעָן,
אוֹן וְאַמְּעָרָת אִין קְיֻנָּחָרְשָׁן חְלוּם.
אִין פְּעַנְכְּמָעָר אַ וּוּיְסָעֶ לְבָנָה
גַּוְטָה אַ בְּפְלָעָנָד אָוֹן אַ שְׂוִיכָל,
אוֹן טְלוֹאַלְיָהָג צָעָרְיוֹהָן זַרְ אַלְעָה ;
הָאָס מִיְּהָלָל אָוּוֹף שְׂלַאֲפְּטָאַפְּן,
הָאָס יוֹנְגָל אָוּוֹף קָאַסְטָן,
דָּאָס קְלַעַנְסְּטָע אִין זַוְּיָּאָל :
— עַם וּוּשְׁטַחְאָר נִיעָט וּוּן קִיְּן מַצְבָּה,
קיִין סִימָן.

ווער וועט דער האָזד, איז די שְׂנִיעָן,
דאַם בעהטֶל נעמינען?

עם טְּלִיטָעָן חֲרוּיו שְׁוֹפְּרָעָה, חֲרוּיו עַלְנְטָע וּזְעִירָה
אַנְטְּקָעָפָן דִּישָׁר הַוְּיָכִינִית פָּוּן הַיְמָל,
אַנְטְּקָעָנִין דַּעַמְּ נְאָלָה פָּוּן די שְׂמִיעָן.

מַעֲקָפֶת יְקָנָעִיר מֵאַטְיוֹן

שׂוּוֹוְוְנְדִיְעָר,
דִּין שְׁטוּלְקוֹיט אַיּוֹ אַיְבָּעָטְעָרִיסְן דָּוָרָךְ לְיְהָרָה.
איַךְ קָעָן דַּי בִּימְעָרְקָוִיט פָּוּן דִּינְעָנְרָאָשׁוּן
רוּ שְׁעָחָן פָּוּן הַוְּגָעָר.
וּאָסְ פָּוּן זַיְעָר וּוּגָן, וּוּ קְהָצָנְקָעָה חִינְטָט.
גַּיְעָן זַיְעָר וּוּגָן, וּוּ קְהָצָנְקָעָה חִינְטָט.
דָּעָר וּוּיְסָעָר פָּאָרְשָׁטְיוּט נִישָׁט, אָז אָעָן מִיטָּן
דִּין שְׂוּוּוּגָן,
זַעַנְעָן לְיַוְּכָטְנָרָע וּוּגָן פָּאָרָאָן וּוּ מַעַטְאַלְעָנָע פָּעָרִים
וּאָסְ אַוּוֹפְ זַיְעָטָאָט דָּעָר טָאָג זַיְעָנָע פִּינְגְּלָעָסְן,
זַיְעָטְשָׁוּוּקָעָן לְעַגְעָנְדָעָם.
אָגְ זַעַנְעָן דַּו וּוּסָט אַוּוּשָׁטְרָאָעָן זַיְעָן חָאָגָן,
וּוּסָט בְּרִוִּיט וּוּרָן דַּי שָׁהָה,
אוֹן זַעַנְעָן דִּין וּוּלְן וּוּסָט זַיְעָט
וּוּסָט דִּין חָאָגָן צַעְהָאָגָן דָּעָם שְׁאָגָן פָּוּן הַוְּגָעָר,
וּאָסְ פִּינְדָּשׁ דִּיךְ צַו רָעָר עָהָד.

פִּינְגָּזֶשׁ

ס'אייז דורךויכטיקער מערץ. פון אונטער ווינטן שניוי

גראינט נראז.

הויך, איבער דעכער, אַ שטאָלצער קויטען
ציינרט אָן אַ רוויבערדיין פֿאָפּיראָם.

ס'אייז דורךויכטיקער מערץ. מיטן זוינט
ווינט אַ צוועיג.

אַ לאָטָע אויף אַ לאָטָע גִוֵּיט די הַונְטערנָאָט
אוון טָדָאנָט אויף אַקְסָלָעָן : שְׁמָרִיָּט.

ס'אייז דורךויכטיקער מערץ. דער חימל בְּלוֹזָט
אווֹף יָאָ.

עם הוועט דער זוינט אוון זאנט : ס'אייז שְׁיָן.

אַ לאָטָע אויף אַ לאָטָע גִוֵּיט די הַונְטערנָאָט
אוון זאנט אויף אַוְיסְטָנוּיִיךְ : נְיוֹן.

טִיְין פָּגָם עַט עֲנָע טְמֵעַ זְשָׁק עַ

אַזְוֹאָ, מַיְן סָפָמוּתָעַנְעַ סְטוּזַחַטָּע,
וְוַסְסָמְגַי אַיְבָּעָר אַיְרָדָי זַעֲקָזָן צַעֲרִיסָן.
נַאֲדָר מַיְרָלְוִיסָט מַיְן שַׂאֲטָן — אַפְרוּעָר וְוַאלָּף —
וְוַיְאִיךְ אַלְיוֹן בְּאַעוֹלָת
אוֹן פְּאַרְבִּיסָן.

וְוַאֲלַמְּכָס אַטְשָׁקָעָנָן, שְׁוֹהָרָע פִּינְסְטוּרָע אַרְמְוִיָּעָן —
רוֹקָן זִיד —
וְוַוְנוֹ זִיד —
אַוְמְבָרָעָנָן נִיְעָן זִיד —
גְּוַיְעָן אוֹן גְּוַיְעָן.

אַזְוֹאָ, מַיְן סָפָמוּתָעַנְעַ סְטוּזַחַטָּע,
אַיְוָאָסְמָאָל גַּעֲלָאָפָן צָו פְּלָוָע יְמָעָן —
כְּחַאֲפָה הַוִּינְטָט נְעָזָע אַפְרוּעָר שְׁוֹוִינְפְּרִיכָע רַיִן,
אַפְרוּעָר שְׁוֹוִינְפְּרִיכָע רַיִן פָּוָן סָפָמוּט.
פָּעַלְעָר אַיְן דִּי חָעָנֶט :
אַחֲמָד מְסָתָם,
אַלְעָפָל פְּרוּטָר,
אַ אַיִן.
(מַאֲתָנָע וְוַיְיָר קְלִיּוּר וְוַעֲרָן-אַן דִּי פְּאַרְבָּן,
וְוַעֲן מַעֲן שְׁטִיטָת אַיִן גְּרוּעָר שְׁוֹוִינְפְּרִיכָע רַיִן).

אַזְוֹאָ, מֵיָּוָן סָאמֶעֲטָעָנָעָ סָטוּעָשָׂקָעָ,
אוֹן אַירְד —
אַזְדָּ שָׁנוּ נִפְרָאָגְלָעָ אַ וְוַיְוַן חַלְוָת נִישְׁתְּפָאָהָנוּמָן.
סְשָׂוֹעָנָמָט וַיְד אַיְן מֵיָּוָן פְּלָוָת אַ וְוַגְּנָטְלָעָכָע
פְּעַמְקָשָׁאָרָט,
וְאַזְמָחָאָט שָׁוָיָן מִירְאָלְיוָן פְּאָרָמָאָטָעָרָט אוֹן דְּעָרָעָט.

אַזְוֹאָ, מֵיָּוָן סָאמֶעֲטָעָנָעָ סָטוּעָשָׂקָעָ,
אוֹיְסָצָגָנוּיָן סָפָר גַּעֲלָמְטָעָר :
עַם שְׁטַשְׁוַיְהָעָט מִוְתָן דַּי צִיּוֹן מֵיָּוָן שָׁאָטָן
מֵיָּוָן אַיְוּפְּיָקָעָר אַוְן וְאַבְּכָעָר וְעַבְּטָעָר :

בְּהַאֲפָחָה הַיְוָנָט אַ לְעָם גַּעֲטָאָן אַ חַזְוִירָשָׁן שָׁנוֹסָק,
אַזְוָיָב דְּרוֹי פְּאָרָשָׁוּמְלָטָע וְרָאָשָׁן.
קַבְּצָעַרְאָלָעָר אַוְמָנוֹסָק !
מֵיָּוָן סָאמֶעֲטָעָנָעָ סָטוּעָשָׂקָעָ הַאָט וַיְד אַיְוּגָעַלְאָשָׁן.

אָרוּפּוֹק עַד פִּיבְעָר

ס'אייז זיינער האָל.

איך זע שווין איזצט, ווי ס'לאעַפּן גויט אַהֲרִיפּעָר.

ס'אייז נישט קיון נַרְיְנָאָר זומעה,

אוון נישט קיון זיינער פְּרִילְיָינְג —

דאָס אוון מײַן אַוְבִּילְעָר פָּאַהְפִּילְעָרְיוּשָׁר פִּיבְעָר.

אוון שטוף בְּיוּ מַר אוון קַאַלְטַ,

עם פְּרִירָתָה דָּאָס וּוּאַסְעָר,

אוון ס'אייז שווין אַמְּחָאָזָוִי נַיְשָׁט עַרְשָׁמָעָר וּוּינְטָעָר,

איך בין דַּעַר וּוּאַלְאָט,

הַעֲרָה דָּאָן,

דַּעַר וּוּוּוּרְיוֹק,

וּוּאָס שְׁפֵרְיָינְטַט פָּוּן טָאָג צָו טָאָג,

פָּוּן שָׁעָה צָו שָׁעָה אַרְיְבָעָר.

אוון שטוף בְּיוּ מַר אוון קַאַלְטַ,

עם פְּרִירָתָה דָּאָס וּוּאַסְעָר,

עם שְׁטִיעָן פּוּסְטָעָאָלָע אַרְסְעַנְאָלָע —

וּוּוִיס אַיךְ נַיְשָׁט :

אַבְּשָׂר וּוּעַט דַּעַר וּוּאַלְפּ זַיִן רַיְבּ טַעַפְיָינְעָא.

אוון אַפְּשָׂר.. אַפְּשָׂר וּוּעַט עַר פָּאָלָן.

טִיּוֹן דָּאַךְ

מיין דאך איז גרייט

א פוינל וווערנ,

זיך אווועקייסון,

טויך לאזונ נאקעט פאהן דעגן און פאהן גוית.

ס'האשט היינט א שנאוביל פון א שטעקן אונגעקלאלפט צו מיר אין שייב,

מייט שטיילן פוקן אויסגעפיקט מיין פריד,

געטאנט בוי מיר די לעצטעה קושן,

און דאס לעצטעה קלוייד.

טויין טוש האט זיך קבאניש צונגעטליעט צו א וואנט,

מיין שייב איז גרוו אליכסונדליך באראענט,

באיזערגט מייט צעל פון עקסמייסיע,

(וחאם נעמלעבע צו הערן פון מיין גאנצער געננט).

א לִיד אָנוּ אַנְמָעָן

צוֹמֶעֲמָכְבָט דַי אָוָונָן.

אוּסְמִיטְזָן.

אוֹן אָוּסְמִיטְפְּרָאָן.

עַס שָׂאוּמָעָן וּזְאַלְקָנָם — מִינְעַ פִּינְסְטָעָרָע פָּאָרְדְּרָאָסְן,

איַינְגְּעַבְּרָאָקְן אוֹן מִיטְשִׁוְים פָּאָרְלְאָפְּן,

אוֹן דַי הָעָנָט — אַוְיסְגָּעְפְּרוֹזְטוּעָ, שְׁוּעָרָע וּוּעְלָעָס,

רוֹדְעָהָן צַוְּפִינְסְטָעָרְקִיםְפָּוּן אָפְּנוֹן.

איַךְ וּוּיסְ נִישְׁתָּמָט, וּוּעָרְסְקָלָאָפְטְמִירְאַיְן דַי שְׁוִיפְּן:

צַי אַחְאָגָל,

צַי אַרְעָנָן צֻעְפְּלָעְסְקָעָט אָוֹן צַעְפְּלָאָסְן,

צַי דַי קָלוֹתְפָוּן דַי צִוְּטוֹנוֹנְסְרִינְגְּלָעָר,

צַי דַי פָּלָאָמִיקָעָן גַּעֲשֵׂרְיָעָן פָוּן קוֹסְפָּקָן.

אוֹן אָפְּשָׁר זָעָנָעָן דָּאָס דַי שָׁאָטָןָס,

נְרוּעָע,

מְאַנְעוּעָע,

וּוֹסְמָן כּוֹרְעִים אֹזְף פָּאָרְוּזָאָרְפָּעָנָע שָׁאָסָעָן,

קְנַעַטְןְ לִיְם

אוֹן חָאָלָן שְׁטִיְינְשָׁר —

גַּעֲטְרִיְפָן פָּאָרְוּוֹיָאָן,

כַּיְעָן, גַּיְעָן, נַיְעָן,

בְּיוֹ פִינְסְטָעָרָע קָאָשָׁאָר — — —

סְאָוּ קַיְוָן חָאָגָל נַיְשָׁט,

דָּאָס זָעָנָעָן מְרִוְתָ, וּוֹסְמָשָׁאָרָן וַיְד אָוּן שָׁאָרָן.

מיין קראוב טשאָן-כִּין

מיין קרוב טשאנץ-כיז

מיין קרוב, דער בינעוער טשאנץ-כיז,
האָט פעהנט אַ סערוויז :
צוווי מעלער.
אוינער אַ בלוייער, אוּן אַיונער אַ געלער,
אַ גלאָן
אוּן אַ פלאָש מוּט אַ לאָנער נאָז,
אַ לעפֿל אַ האָרבָּאטִן,
אוּן אַ טָּפֵךְ אַ שׂוֹטוֹשׂ-הָבָּאָטִן.
האָט עס דער מיינעוער געהויז אוּן געפֿוצט,
ווײַיל דאס אוּן געווען זיין האָב אוּן זיין גוטס.
אוּן ביַי וועמַען טראָפֶט זיך אַן אָומְגָלִיך,
איוֹב נישט בעיַם אַרְעָמָן ?
איוֹן צוֹוּ פָּאָרָאָפָּן ביַי מיין קרוב טשאנץ :
די טעלער
האָפָּן בָּאָגָּרָאָפָּן די פִּיסְקָעָם אַרְאָפָּן
אוּן ביַי געוֹאָרָן אוּיפָּן שׂוֹטוֹשׂ-הָבָּאָטִן מָאָפָּן.
דער טאָפָּה האָט געמאָנָט ביַי דער פָּלָאָש מִיט דער לאָנְגִּינִּיז
נאָז.
— כָּאָטָש אַ טָּהָרָאָפָּן מַיְלָךְ.
— כָּאָטָש אַ האָלְבָּעָן גָּלאָן.
אוּן דאס גָּלאָן האָט אוּיך געמאָנָט פָּוּן פָּלָאָש.
האָט אוּיך גָּעוֹאָקָט אַ נָּאִיש.

אייז געוואָרַן דער גְּדוֹלִיסְטֶר בְּרוֹנוֹג,
דער בלומְפִּיקָּעֵר גְּעַשְׁלָעָג.
סְּאיַזְנְּאָרְ פָּאוּרְפְּלִיבְּרָן
דער בלוייעָר טְּעַלְעָר,
אוֹן פּוֹן מְאָפְּ דָּעָר דָּעָך.
אָזְוִי איַז בַּי מִין שְׁהָבָּ מְשַׁאֲזְחָבָּן
געוואָרַן אוֹסְמִיטָן סְּעַרְעוֹוִוִּן.

אַל עֲמָל רִיאֵז

געווען איז איזן בינע א קיימער,
וואָ אלען קויסאַרים,
אַ קְלֹונֶר,
אַ גּוֹטֶנֶר.

חאָם אַינְגָּאַל דַּעַר קויסער געזאַנט :
— כְּלֹאַ ווּוִסְטָן פָּאָר אַלְעָן,
פָּאָר קִינְד אַיז פָּאָר מַוְתָּעָר,
פָּאָר קְלִין אַיז פָּאָר נְרוּיס —
אלְעָן מַעַן אַיז בִּינָע :
אַקְשָׁעָרָן זַיְעָן,

אוֹן בּוּעָן אַהֲלָא,
אוֹן חַאְדָּשָׁוּעָן שָׁאָט,
אוֹן זַעַבָּן,

אוֹן פָּאָרְבָּן פָּאָרְשִׁידְעָן שְׁטָאָה.

נָאָר הַעֲרָן בְּחַאְבָּפִינְט
אוֹן אַיךְ הוּא :

סְיָאָל סִינְנָעָר נַיְשָׁט וּזְאָקָן דַּרְמָאָנָעָן :
„אַ לְעָפָל מִיטָּהָיו.”

ニישטָאָ קִיּוֹן פָּאָרְוָאָס

אוֹן נַיְשָׁטָאָ סִיּוֹן בָּאָרְוָעָן.

אַמְּחָצָזָוִי וּוְעַט גַּעַשְׁעָן.

יעַם וּוְעַט צָאָלָן מִיטָּהָיו אַיז מִיטָּהָעָן
אוֹן סִיטָּם יַעֲמֹדוֹהָן פְּרִיוֹן.

וווער ס'זעט ווואן דערמאןען :
 — „אַ לְעָפֵל מִיטּ רַיּוֹן.“
 אוֹזֶן שְׁלוֹה גְּעוּזָן אוֹזֶן בְּגָעָז .
 אוֹזֶן גְּעוּזָן אוֹזֶן דָּו .
 בַּיִּוּמָעָן דָּאָס פָּעָלָד הַאָט גַּעֲפָלִיטָן,
 זַיְד גַּעֲמָאָלָן דִּי קָוּ,
 הַאָט זַיְן פְּנִים גַּעֲלָוּכְטָן,
 אוֹזֶן שְׂטִיעָת דָּאָרָט גַּעֲרִיבָן בַּיִּפְוָדָא .
 אוֹזֶן ווּעָרְסָהָטָן יְקִין פָּעָלָד נִישְׁתָּחַטְגָּהָטָן,
 אוֹזֶן קִין קָוּ,
 הַאָט עָרְסָהָטָן רַיּוֹן נִשְׁתָּחַטְגָּהָטָן,
 נִשְׁתָּחַטְגָּהָטָן טִוְיךָ —
 אוֹזֶן הַאָט גַּעֲוָוִיעָטָן, אַזְוִיזָן אַהֲונָט אַזֶּן זַיְן פְּרוֹדָע,
 אַזֶּן ווּעָרְטָשָׂר גַּעֲוָאִיעָטָן,
 וּוּוֹלְוָס וּוּסָט עָרְזָאנָן ?
 אוֹזֶן שְׂטִיעָת דָּאָרָט קִיסְעָדָר בַּאֲפָוִילָן
 צַעֲלָלָעָפָן אַוִוָּפָרָאָגָן :
 אוֹזֶן נָאָמָעָן וּפָוּ בַּפְּרוֹדָע,
 אוֹזֶן נָאָמָעָן פָּוּן הוֹלְיוֹקָעָר הַוְּמַלְשָׁעָה שְׁפִוָּעָה,
 מָעָן טָאָר נִשְׁתָּחַטְגָּהָטָן אַזֶּן בְּחַנָּע —
 — „אַ לְעָפֵל מִיטּ רַיּוֹן.“
 זַעֲנָעָן מְעַנְטָשָׂן גַּעֲקוּמָעָן,
 אַזְוִיזָן שְׂטִיעָת אַזֶּן דִּי מְעַשְׂוָת :
 עַרְלָעַבָּע,
 גַּוְתָּע
 אוֹזֶן פְּרוֹמָע
 אוֹזֶן פְּיוֹ דָי, וּוּסָס וּוּאַיְעָן טָאָר הוֹנָגָהָר,

זיך פֿרְעָהּ עַנְוֹמָעַן :
 —,, אָאַט, וּאַסְמָוִילְתָ אַיר ?
 אָאַט, הָאַט נִישְׁתְ לֵוִין בְּוֹלָה — —
 מִיר זַעֲנָעַן דָאַךְ
 עַרְלַעֲבָן,
 טְרוֹמָעַ,
 אָוָן בּוֹלָע מִיטָ קְדוּשָתָה
 מִיר וּוּלָן זַיךְ מְוּלָן מְוּטָ אַיר,
 אָ שָׁעה נִישְׁתְ פְּאַרְאָזְמָעַן,
 טְאַר זָאנְטַ, וּאַסְמָוִילְתָ אַיר וּוּלְטַ
 אָוָן רְוֻפְטַ דָאַט אָוָנוּ אָן בֵּי דָעַם נַאֲמָעַן" — —
 הָאַט דָעַר חָוָנָגָעַר טְעוֹנָאַיְעַט נְאַרְשְׁטָאַרְקָעַר, נְאַרְחָעַבָּעַר,
 וּוּלְ דָעַר לְעַפְלָ מִיטָ רְיוִוַן, זְיוּעַר נְאַלְדָעָגָעַר חָלָום
 הָאַט נְעַפְיוֹנִיקָט דַי צָוָן,
 וּאַסְמָאַר נִישְׁמָזְדַי דַי דְאַזְיָקָעַ וּוּרְטָעַר דַעְחָמוֹנָעַן,
 הָאַט דָעַר חָוָנָגָעַר גַעַמְנָט דַי לִיפָן,
 דַי פְּאַרְטְוִירִיקָנְטַעַן, קְרוֹמוֹעַן,
 אָוָן חָאַט וּוּרְטָעַר גַעַרְהָטַט צַו דַי מַעַנְטָשָׁן,
 דַי גַוְטָעַ,
 דַי פְּרוֹמוֹעַ :
 —,, אָ, דְזִינְתָ, וּאַסְמָאַר זַעַט !
 סְאַרְאַ שְׁטָמָהָרָקָעַר פְּאַחַדְרָאַסְמָן,
 אָוָן וּוּ פְּוִינְלָעַן, אָוָן בְּאָנְגַן,
 וּאַסְמָ בְּהָדָעַ הָאַט וּוּרְטָעַר מַעַנְטָפַן פְּאַרְ אַיר,
 אָוָן דָאַט וּאַרְתָ אַיר גַעַוְאַרְן אַ שְׁלַאַנְגַן."
 הָאַטְן דַי מַעַנְטָשָׁן
 דַי עַרְלַעֲבָעַן,

נוֹטָע

אוֹוּ פְּרוֹמַע

געַפּוּעַטְשֶׁטֶט מִיטֶּ דֵי אַקְמָלָעַן :

—,, וּוֹאָסֶ אָזֶוּ דֵעַר גַּעֲבִיוֹנָר ?

וּוֹאָסֶ שְׁרִוְתֶּ אַירֶ אַוְוָפֶ אָנוֹן, זָוִי דֵי דָוָלָעַ ?

מִירֶ, פָּאַרְקָעָרָטֶ, מִירֶ זָעָנָעֶן גַּעֲלָהָמָעָן מִיטֶּ הַעֲרָצָעָר

מִיטֶּ פְּוָלָעֶן,

מִירֶ זָוָלָעֶן אַ שְׁעוֹרָ נִישְׁטָטְ פָּאַרְקָעָמָעָן,

גַּאֲזֶר זָאָגָטֶ, וּוֹאָסֶ אַירֶ זָוָלָט ?

אוֹן רַוְפְּטָהָדָם אָזָוָנוֹ אָן בְּיֵי דָעַם גַּאֲמָשָׁ

אוֹוּ זָאָגָטֶ דֵי מַעֲשָׂהָ פָּוּן בִּינָעַ.

טָבֵכֶת.

עַם דָּרֹעַן שְׁוּעָרָעַ פָּלָרְמָאָטָעָרְטָעַ חָעָנָט.
מִיְנָעַ הָעָנָט, וּוָסַם זָעָנָעַ וּוְיָפָוָיל, וּוָסַם יָאָנַן נָאָרָ רָוָיָט
אֲשָׁהָזָעָגָן אֲשָׁאָטָעָג,
מִיְתַּגְּזָעָגָן צָוְדָעָרְזָוְן
אוֹנוֹ מִיְתַּגְּזָעָגָן צָוְבָּרוּוֹת).

טָבֵכֶת.

איָן מִיְוָן שְׁטוֹפָ שְׁוּוֹמָטָטָרְיוֹן אֲגָעָצָוְנָרָן לִיכָּט.
הַיְּ אַלְטָעָ לְכָנָת,
מִיְתַּגְּזָעָגָן גָּעוּבָכֶת,
אוֹנוֹ זָיְתָמָטָמָיד אֲגָלָעָט :
זָאָג, דָּעָרְצָיוֹל.
וּוָסַם מַאֲכָטָמָט דִּיְוָן פָּאָרְחָלָוְמָט בְּעָט,
אוֹנוֹ דִּיְוָן שְׁטוֹפָ, וּוְיָאָהָיָל,
— גָּאָרְנִישָׁטָמָט מִיְתַּגְּזָעָגָן נָאָרְנִישָׁטָמָט,
כִּיהָאָפָּ דִּיְלָאָרָן פָּאָרְחָלָוְמָט אָוֹן אָרוֹזָים,
אָיָצָט בְּלָעָרָן זָיךְ שְׁרִוְיָפָן בְּיָיְ אֲטָלְקָנָעָרָן דָּעָרְאָקְצִיעָסְמוֹןָי
(עָרָ אַיְזָנָשָׁטָפָן דִּיְעָרְמָטָטָעָמָיָן תָּבָי)
עָרָ זָאָגָט מָוֵר : „זָאָגָן אַיְוָטָפָאָגָן אֲגָעָצָוְנָרָן וּוָסַם
אוֹנוֹ מִיְתַּגְּזָעָגָן חָאָרְפָּסְטִיקָעָן וּוְיָנָמָנוֹ גִּישָׁטָמָעָגָן“.
אוֹנוֹ עָרָ גִּישָׁטָמָעָגָן אֲשָׁטָאָרָד,
אוֹנוֹ אֲשָׁטָוֹפָ,
אוֹנוֹ אֲשָׁוֹוִיָּן, אוֹנוֹ אֲשָׁוֹוִי,

הער איר,
און ב'פֿאַלָּג
און איר זאג :
פֿרוֹךְ הוּא, וּפֿרוֹךְ שָׁמוֹן.

קָרְאַקָּדִילָן

א זיינעה זעקט פָּאוֹרְמָאנְג
עם שנעלן וְהַעֲנָן-מְאַרְאָפָּנָם פְּלִינְקָעַ,
טְשָׁאָפָּעַט יְשָׁרָאֵל לִיְּבָּסֶן,
וּכְטָא פָּאָטְשִׁינְקָעַ.

אוֹן פָּזָן זְיוֹן סְאַלְאָטָל
שְׁמִימָן זִיד דַּי פָּאָלָעַם.
אוֹן סְ'קָרְוִיכָט דַּי קָעָלָט אָונְגָעָרָן קָאַלְגָּעָר,
וּוְ אַיְּן בִּין דַּעַר גְּלוֹתָן.

זְיוֹנָעַ אַלְטָע אַטְמוֹוֵל סְמָרָעָעַן,
וּוְ אַקְטָעָרִינְקָעַ,
טְשָׁאָפָּעַט יְשָׁרָאֵל לִיְּבָּסֶן,
וּכְטָא פָּאָטְשִׁינְקָעַ.

אוֹן דַּעַר שְׁלָן בְּגָרוֹשָׁן,
טוֹם שְׁמִיְּבָלְעָנְדוֹרִיכָּעַ פְּרוֹלִין,
פָּאָפָּט נָאָר נָאָר אַיְּן כְּרָאָפָּט,
אַוְשָׁ דַּי שְׁוּבוֹן שְׁפִילִין. —

סְלָאָפָּט יְשָׁרָאֵל לִיְּבָּסֶן אַיְּן שְׁוּבוֹן
מִיְּטָא חָאָרְטָן פְּרִינְגָּעָר :
— עַדְהָעָ, פָּאָנִיעָ שְׁבָּן,

עפעט אַםְשָׁוֹנְקָע ?
— אַ פָּאָר גָּטוּע זוֹלָן
— קוֹיְלָעְבְּרִיסָע לְאַטְמָעָם,
— צַאַצְעָדְרִיקָע שְׁנָאָלוֹן —
סַאֲפָט זַיְד אָרוֹף, רַי בְּעָרוֹש !
— אֵין דִּין טָאַמְנָס פְּגָטָן !
סַאֲמָע טִיט פָּוּן חָלוּם !

די שְׁמוֹיבְּלָעְנְרִיךָע בְּרִילָן
טוּעָן זַיְד אַהֲוִיג,
קוֹמֶט אַרְיוֹן אַנְסָאָר
דַּעַר נְאַנְצָעָר וְשָׂרָאָל לוּעָ.

— גַּוְתָּ קִיּוֹן זוֹלָן, פְּאַנְגָּע שְׁוֹסְטָעָה, נִוְתָּ קִיּוֹן לְאַטְמָעָם, שְׁנָאָלוֹן
— שְׁמִיּוֹבְּלָעָנְצָזָו די בְּרִילָן —
מַאֲכָת מַוְרָא אַ פָּאָר מַזְפָּל
טָנוֹ אַמְתָּרוֹקָע סְרָאַקָּאָרִילָן !

פְּלָאָצָן פְּלָאָצָלִינָג אַלְעָ שְׁוַיְבָן.
סְרָאָקָאָרִילָן ?
די סְטָעָלָע נִיְימָט אַ סְאָזָאָק,
עַם תְּאוֹרְדָעָן זַיְד די דִּילָן,
עַם לְאָכוֹן, שְׁרִיּוּן
בִּילָן —
אַלְעָ סְרָאַקָּאָרִילָן.

— מע, באלאשעט, ישראל ליב,
איינמייטן ארבנטט באנפט מען נאר אָ דושימקע?
ער מוסחט זיך אליען, סאיין זעלם פאורתאג.
ישראל ליב פאראונדייקט דעם שכן בערווישען פאטשינגען.

מִיּוֹן עֲדָנוֹ וְוָאַדְמָ

אֵ וּוּיְמַעַר וּוּאַלְקָן פְּרִילִינְגְּרִיךְ אָוּן שָׁנָעַל,
מִיּוֹן עֲרֹזְוָאָרֶט,
עָרְ יְאָגָט זִיךְ צָו מִיּוֹן שְׁוֹעָל.

מִיּוֹן עֲרֹזְוָאָרֶט,
עָרְ יְאָגָט זִיךְ צָו מִיּוֹן טִיר —
בְּשָׁבְנָהָת וּוּיְנָם דֵי אַכְצָנְעִירִיקָעַ,
מִסְתָּחָם צָו אָוָר.
טָאָקָעַ צָו אִיר.

אֵ וּוּיְמַעַר וּוּאַלְקָן פְּרִילִינְגְּרִיךְ אָוּן שָׁנָעַל,
מִיּוֹן עֲרֹזְוָאָרֶט
עָרְ טְרָאָגָט דֵי מְלָכָה שְׁעָל.

מִיּוֹן עֲרֹזְוָאָרֶט
דְּאַמְּאָנְטִיש אַיְוָגָעָהָוִילָט.
בְּשָׁבְנָהָת וּוּיְנָם דֵי אַכְצָנְעִירִיקָעַ.
הָאָפָּ אַיְיךְ דֵי קָאָרָט פָּאָרִישְׁפִּילָט ?
טָאָקָעַ פָּאָרִישְׁפִּילָט.

אַרְיוֹן דְּשָׁאָפֶט לִיבָּעַ שְׂמִיּוֹן דָּעַתּוֹ וַיְיַזֵּעַ

„פְּרִינְדְּשָׁאָפֶט, לִיבָּעַ, שְׂמִיּוֹן דָּעַתּוֹ וַיְיַזֵּעַ“
הַאֲטַּפְּנָאָפֶט דָּעַרְתָּלְגָּעָר הַוּנְּגָעָן,
אָוּמוֹסְקָמָט אַיְזָן זַיְן דָּעַרְתָּאָרָחָג אַוְן אָוּמוֹסְקָמָט זַיְן צַעַר,
מַיְרָן זַוְּבָן אַלְיָזָן דָּאָם זַעֲלָפָעָן אַוְן פְּלִוְיָן אָוּירָן אַם נָאָר.

אַוְן לְאָמָרָה יָדָךְ נִשְׁתָּמָעָה קִמְעוֹרָה,
דַּי נָאָר אַיְזָן אִיכְמָעָרָה פָּוָן אַלְעָא אִיכְמָעָרָה.

אַוְן אָפָשָׂר נָאָר אַוְן דָּעַרְתָּאָפָטָהָר דָּרְפָּאָעָטָה,
וְאָמָם וְוָעָלָן שְׁלָאָפָן שְׁוֹן אַיְזָן גַּנוּעַלְשָׁאָפָטָהָרָעָבָע בְּעַמְּנוֹ,
אַוְן טְרָאָגָן עַדְיָסָאָגָן קְרָאוֹאָצָהָן,
וְוָעָלָן אָוּירָן זַוְּבָן דָּאָם זַעֲלָפָעָן,
אַוְן אָוּירָן וְוָעָלָן פְּאָרָאָתָה.

אַוְן אָפָשָׂר וְוָעָלָן זַיְן בְּאַזְוּנָעָן,
אַוְן וְוָונְטָאָר מָוָן עַס שְׁנִינוּעָן,
אַוְן זְמָעָר מָוָן עַס דְּרוּנָעָן.
אַוְן דַּי לְבָנָה — זַיְן שְׁיוֹן זַיְן זַאָל נִשְׁתָּמָעָה —
צַוְּן פְּאָרָהָטָג אַוְעָקָנוּיָן אַוְן אָוּרָן דַּי אָרָיָן.
אַוְן אָזְוִי קְלָגָן וְוָעָלָן זַיְן וְוָעָרָן דַּי פְּאָעָטָה, אָוּטוּשָׁרָעָן צְוּקָוּנְפָטָהָקָע בְּרִידָעָה
זַיְן זַיְן וְוָעָלָן אַוְנָפָאָגָן מָעָרָן נִשְׁתָּמָעָה שְׁרוּבָן שְׁוֹיָן קְיֻן לִידָעָה.

דָּעַם טְאַתְּנָם פָּעַלְיָ

געדענטסטט דיין פועלא דעם היומישן און שעונגן,
א ירושה נאך פון פטער שאיע,
מייט ארכעל שוווערט, ווי די בערן
און ווי א קישן, נינציקע, געטהייע.
אין מיטער קעשגענע שבעין איך אפטער דיינע אלטער בידן.
באמראכטן זוי מיך זיער פילאוזאפאיש
און מירטעלענדז'ו פארודאקסיס : קאדיע, קאדיע,
וואו ווערט נישט נמאס דיר זיך ואלנגערן אונטערן פעליז
און שריבן א חדערדא, און א חדערדא.

און נלויב מיר, אלען לירער ווען נישט געפינען,
וואס עס שמועט א וויסער שטיוין פון א מאבה מיטן בלויין הימל,
און וואס עס רעדט האס ערינע פריליננדוקע עראו
זו דעם אלטן גערטעןער, דעם נרויעם באלאעפאם.
און אפייל. ווי עס קריין זיך זעהאנט פון לויינדריקן פאן
מיימ די טרייט פון פוטשייער, דעם ארעטמאן.

הערען — די ברילן זענען אויעק און הויבע דרכיהם,
בין איך מיט ביידע אויערן אונטערן פעליז פארשאכן.
נאך אויך דארט, אין דעם באהעלטעןיש דעם שטילן,
הער איך אליז, ווי ס'זושומען נאך דעם מואטנס איכטער ברילן.

אַ גָּחָא לְטָהָרָה

פְּרִידִיקָע

5	1. פְּרִידִיקָע . . . . .
9	2. די טְמֵלָעַן זְוִדְעִיק . . . . .
11	3. זְעַר קְוֹשׁ . . . . .
	4. בַּי פְּשֻׁעַנְיאָזָן אַיְן וּוּאַרְשָׁטָטָט . . . . .
16	5. שְׁאַרְיִיךְ . . . . .
23	6. שְׁיַינְגָּל קְאַגְּבָּרִי . . . . .
27	7. די שְׁוֹף פְּאַרְאָקְעָרָת זְוִיךְ . . . . .
29	8. זְוִיגְעָרָט קְלִוְונָעָן . . . . .
31	9. הַאֲטָעָלָן אַיְן פְּאָרוֹן . . . . .
36	10. אַ בְּרִיוֹן . . . . .
38	11. קִינְהָעָר . . . . .
41	12. שְׁמוֹאֵל חַאְרָחוֹז . . . . .
46	13. די גְּרוּעָע פְּאַרְנָאָרָקָע . . . . .
48	14. פְּאַרְוּזָעָר הַוְּנַטְעָטָעָסְלָעָר . . . . .
50	15. אַנוֹעָפָע דָּאַנְדָּעָפָו מִוְתָּקָעָמָונָגָרָן . . . . .
54	16. די הַאֲרָשָׁע נְגַטָּע וּאָרָר . . . . .
57	

מִין שְׁלָעָט-שִׁוּק

61	מִין שְׁלָעָט-שִׁוּק . . . . .
63	מִין צָאָג . . . . .
65	סָגָמוֹם . . . . .
68	איַילְנְדוּקָע סְטוּרָפָן . . . . .
70	דְּרִי קִינְדָּעָר . . . . .
72	מְעַלְסִי קְאַגְּנָעָר מְאַטְ�יוֹן . . . . .
73	פְּיַוְצָאָש . . . . .

מײַן פֿאָמעענָען עַסְטּוֹזֶקָע	74 . . . . .
אייבּוֹקָעָר פִּיבּוֹעָר	76 . . . . .
מײַן דָּאָר	77 . . . . .
אַ לִיד אָ נָּאָמָעָן	78 . . . . .

מײַן קָרוֹב טְשָׁאָזְבִּין

מײַן קָרוֹב טְשָׁאָזְבִּין	81 . . . . .
אַ לְּעֵפֶל רִיּוֹן	83 . . . . .
מײַן רְבִּינוֹן	87 . . . . .
קְרָאָקָדְרִילִין	89 . . . . .
„פְּרִיּוֹנְדָּשָׁאָפָט לְוָעָע שְׂנִיָּין דָּעָר וְיִזְעָן“	93 . . . . .
דָּעָם שְׂאָתָנָס פְּעַלְץ	94 . . . . .